

FEI DRESURNI PRIROČNIK ZA SODNIKE

Upoštevati skupaj s pravili FEI za dresuro in smernicami za sojenje iz priročnika FEI za dresuro.

Velja od 1. januarja 2024.

KAZALO VSEBINE

<i>CILJI, SPLOŠNA NAČELA DRESURE.....</i>	<i>3</i>
<i>OCENJEVANJE OSNOVNIH NAPAK PRI DRESURNIH LIKIH.....</i>	<i>23</i>
<i>NAVODILA ZA SODNIKE - FEI NALOGE PROSTEGA PROGRAMA Z GLASBO</i>	<i>39</i>
<i>OZNAČEVANJE ODBITKOV IN NEPRAVILNIH IZVEDB PRI NALOGAH PROSTEGA PROGRAMA Z GLASBO.....</i>	<i>46</i>
<i>OCENJEVANJE STOPNJE TEŽAVNOSTI PRI PROSTEM PROGRAMU Z GLASBO.....</i>	<i>55</i>
<i>DRESURNA TEKMOVANJA ZA OTROKE.....</i>	<i>56</i>
<i>OCENJEVANJE "KVALITETE JAHANJA" NA OTROŠKIH TEKMOVANJIH.....</i>	<i>59</i>
<i>TEKMOVANJA ZA 5, 6 IN 7-LETNE KONJE</i>	<i>67</i>

CILJI, SPLOŠNA NAČELA DRESURE.

1. Cilj dresure je razvoj konja v zadovoljnega športnik preko harmonične vzgoje. Konj postane miren, sproščen, okreten, mehak in gibčen, hkrati pa tudi samozavesten, pozoren in prizadeven in tako ustvarja popolno medsebojno razumevanje z jahačem.

Te kvalitete se kažejo v:

- Svobodi in pravilnosti hodov.
- Harmoniji, lahkotnosti in enostavnosti gibov.
- Lahkotnosti prednjega dela in angažiranosti zadnjega dela telesa, ki izhajata iz živahnega zamaha, ki se prenaša prek prožnega hrbta.
- Sprejemanje brzde s poslušnostjo/propustnostjo (Durchlässigkeit) brez kakršne koli napetosti ali upora (npr. odprtih ust ali mahanja z repom).

2. Konj na ta način daje vtis, da dela, kar se zahteva od njega, sam od sebe. Zaupljiv in pozoren rad uboga zahteve svojega jahača, pri tem pa ostane popolnoma izravnani v vseh gibanjih na ravnih stezah ter se tudi previja na krivih linijah.

3. Pravilnost hodov je osnova dresurnega jahanja.

Korak in kas sta pravilna, prožna in svobodna. Galop je pravilen, lahkoten, privzdignjen, uravnotežen in enakomeren na obeh vajetih. Zadnje noge ne smejo biti neaktivne ali lene. Konj se odzove na najmanjši jahačev znak in s tem daje življenje in duha v celotno telo.

4. Konj ima živahen zamah in prožne sklepe, ki jih nikdar ne hromi kak upor, rad uboga in brez oklevanja, mirno in natančno sprejme različne vrste dejstev, pri tem pa ostaja v naravnem in skladnem telesnem in duševnem ravnovesju.
5. V vsem svojem delu, vključno tudi kadar stoji, mora konj biti "v roki" (v naslonu). Pravimo, da je konj "v roki", ko je vrat bolj ali manj privzdignjen in zaobljen v skladu s stopnjo šolanja in se prilagaja iztegnjenosti in zbranosti hoda ter sprejema lahkoten in mehak kontakt z brzdo v popolni sproščenosti. Glava mora ostati mirna, praviloma z linijo nosu nekoliko pred vertikalno, s prožnim tilnikom kot najvišjo točko vratu, pri tem pa konj ne kaže nobenega upora jahaču.
6. Kadenca se kaže v kasu in galopu. Je izraz dobro razvitega zamaha in sposobnosti prenašanja teže, ki konju omogoča, da se giblje z ustrezno harmonijo, dobro izraženo pravilnostjo in ravnotežjem. Kadenca mora biti ohranjena v vseh različnih vajah v kasu in galopu ter v vseh različicah teh hodov.
7. Lik, figuro ali vajo, ki jo je potrebno izvesti na določeni točki tekmovališča, je treba izvesti v trenutku, ko je jahačevo telo nad to točko, razen pri prehodih, ko se konj približuje črki po diagonali ali pravokotno na točko, na kateri so postavljene črke. V tem primeru je treba prehode izvesti, ko konj s svojim nosom doseže stezo pri črki, tako da je konj pri prehodu izravnani. To vključuje tudi izvajanje menjav galopa v skoku.

OSNOVNI HODI KONJA.

KORAK:

Korak je vrsta hoda v pravih štirih taktih z enakimi intervali med vsakim korakom. Ta pravilnost mora biti v kombinaciji s popolno sproščenostjo skozi vse vaje v koraku.

Ni nobenega trenutka lebdenja.

Kadar se prva in zadnja noga na isti strani premikata skoraj istočasno, postane korak skoraj stransko gibanje, ki lahko postane pas, kar je resno poslabšanje koraka.

Poznamo naslednje vrste koraka: **Zbrani korak**, **Srednji korak**, **Pojačani korak** in **Svobodni korak**. Med temi vrstami koraka bi vedno morala biti jasna razlika v konjevi drži in prestopanju nog.

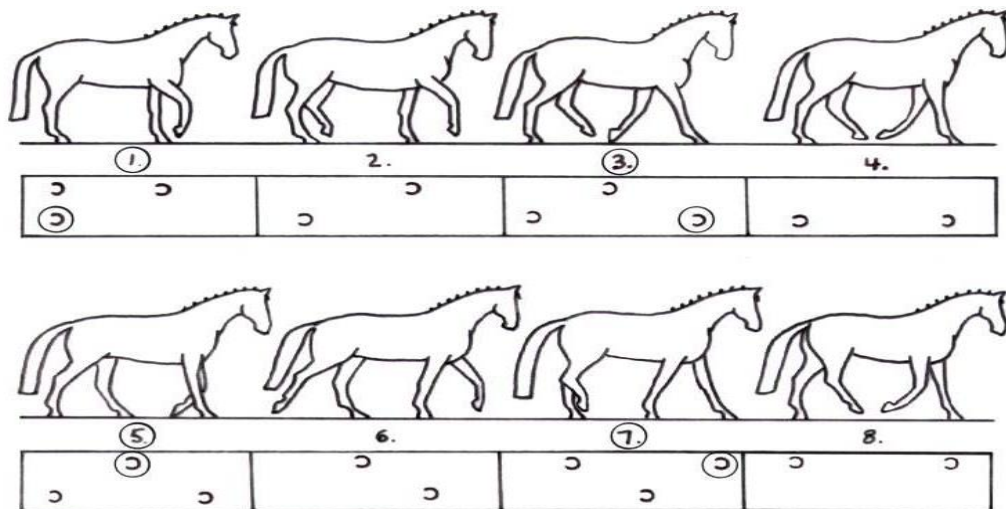
Zbrani korak. Konj ostane "v roki" (naslonu), odločno koraka naprej s privzdignjenim in zaobljenim vratom in očitno kaže, da se nosi sam. Čelna linija glave se približuje vertikali, jahač pa vzdržuje mehak in stalen kontakt s konjevimi usti. Zadnje noge se aktivirajo z močno akcijo skočni sklepov. Konj ves čas hodi "korakoma" in energično, njegove noge stopajo v pravilnem zaporedju. Vsak korak pokrije manj terena kot v srednjem koraku, je bolj privzdignjen, ker se sklepi upogibajo izraziteje.

Zbrani korak je bolj kratek kot srednji korak, vendar bolj aktiven.

Srednji korak. Jasen, pravilen in neprisljen korak z rahlim podaljšanjem. Konj ostane "v roki" (naslonu) in sproščeno ter energično koraka s pravih in odločnimi koraki. Zadnje noge se dotaknejo tal pred odtisi prvih nog. Jahač vzdržuje lahen, mehak in stalen kontakt z usti konja ter mu pusti naravno gibanje glave in vratu.

Pojačani korak. Konj pokriva ker največ terena, pri tem ne hiti in koraki ostanejo enakomerni. Kopita zadnjih nog stopajo zelo jasno pred sledove prednjih nog. Jahač konju dovoli, da iztegne svoj vrat in gre z glavo naprej in navzdol, pri tem pa ne izgubi kontakta z njegovimi usti ter tilnikom. Gobec mora biti vidno pred vertikalo.

Svobodni korak. Svobodni korak je hod sprostiv, v katerem konju dovolimo popolno svobodo, da zniža in raztegne vrat in glavo. Bistveno za kvaliteto svobodnega koraka je stopnja pokrivanja terena in dolžina korakov, pri čemer morajo zadnje noge vidno stopati pred stopinje prednjih nog.



Korak je hod v štirih (4) taktih z osmimi (8) fazami. (Številke v krogih označujejo takt).

KAS

Kas je hod v dveh taktih, med katerima je trenutek lebdenja. Konj stopa hkrati z dvema diagonalnima nogama, istočasno z eno prednjo in eno zadnjo nogo (zadnja desna in prednja leva ter obratno), v štirih (4) različnih fazah, ki jih loči trenutek lebdenja.

Kas mora pokazati svobodne, aktivne in pravilne korake.

Kvaliteta kasa se ocenjuje po splošnem vtisu, po pravilnosti in elastičnosti korakov, kadenci in zamahu v zbranosti in pojačanju. To izhaja iz elastičnega hrbta, dobrega angažiranja zadnjih nog, kakor tudi sposobnost konja, da obdrži isti ritem in naravno ravnotežje v vseh variacijah kasa.

Poznamo naslednje vrste kasa: **zbrani kas**, **delovni kas**, **podaljšanje korakov**, **srednji kas** in **pojačani kas**.

Zbrani kas. Konj v naslonu se giblje naprej z dvignjenim in zaobljenim vratom. Skočni sklepi so dobro angažirani in upognjeni, energični zamah omogoči plečem, da se svobodno gibljejo, in na ta način konj pokaže, da se lahko sam nosi. Konjevi koraki so krajši kot v drugih vrstah kasa, ne da bi izgubili elastičnost in kadenco.

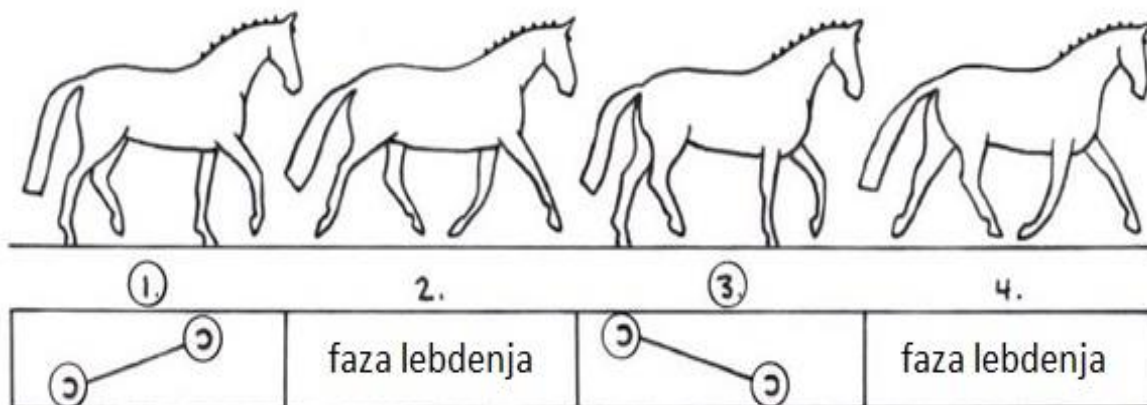
Delovni kas. Je hod med zbranim in srednjim kasom, v katerem konj še ni dovolj izdelan in pripravljen na zbrana gibanja. Konj kaže lastno ravnotežje, ostaja v naslonu, se giblje naprej z enakimi elastičnimi koraki ter dobro akcijo skočnih sklepov. Izraz "dobra akcija skočnih sklepov" poudari pomembnost zamaha, ki izhaja iz aktivnosti zadnjega dela telesa.

Podaljšanje korakov. V začetnih lažjih dresurnih nalogah in v nalogi za štiriletne konje je zahtevano “podaljšanje korakov”. To je varianta med delovnim in srednjim kasom, kajti konj v tej fazi treninga še ni pripravljen na srednji kas.

Srednji kas. Če primerjamo s pojačanim kasom, je to hod z zmernim podaljšanjem, toda “bolj okrogel” in brez hitenja. Konj se giblje naprej z jasno podaljšanimi koraki in zamahom zadnjih nog, jahač dovoli konju, da nosi glavo rahlo pred vertikalo kot v zbranem in delovnem kasu ter istočasno rahlo spusti glavo in vrat. Koraki morajo biti enakomerni, celotno gibanje mora biti uravnoteženo in neprisiljeno.

Pojačani kas V pojačanem kasu konj pokriva kar se da največ terena. Ne da bi hitel, podaljša korake do skrajnosti, kar je posledica aktivnega zamaha zadnjega dela telesa. Jahač dovoli konju podaljšanje okvirja s kontroliranim tilnikom in tako dobro pokrivanje terena. Prva kopita naj bi se dotaknila tal v točki, v katero so namenjena. Prve in zadnje noge naj bi se iztegnile enakomerno naprej v pojačavi. Celotno gibanje mora biti dobro uravnoteženo in prehod v zbrani kas mora biti izveden s prenosom teže v zadnji del konjevega telesa.

V dresurnih nalogah se vsa dela v kasu jahajo v sedečem kasu, razen če je v nalogi drugače predpisano.



Kas je hod v dveh taktih s štirimi fazami (številke v krožcih označujejo takt)

GALOP:

Galop je hod v treh taktih, pri katerem si npr. v desnem galopu sledijo koraki posameznih nog v naslednjem vrstnem redu: leva zadnja, istočasno diagonala prednja leva in zadnja desna noga, prednja desna, temu sledi trenutek lebdenja vseh štirih nog, preden se prične spet naslednji galopski skok.

Kvaliteta galopa se meri po skupnem vtisu, po enakomernosti in lahkotnosti treh taktov, kar je posledica sprejemanja brzde, mehkega tilnika in angažiranja zadnjih nog, ki izvira iz aktivnosti skočnih sklepov, kakor tudi sposobnosti, da ostaja v istem ritmu in naravnem ravnotežju tudi po prehodu iz ene vrste galopa v drugega. Konj mora biti na vseh ravnih linijah vedno povsem izravnano in na krivih linijah pravilno previt.

Konj mora preiti v galop vselej brez oklevanja; galopski skoki so enakomerni, v enakem ritmu in lahkotni.

Poznamo naslednje vrste galopa: **zbrani galop, delovni galop, podaljšanje korakov, srednji galop in pojačani galop.**

Zbrani galop. Konj v naslonu se giblje naprej z dvignjenim in zaobljenim vratom. Skočni sklepi so dobro angažirani in upognjeni, ostati mora v energičnem zamahu ter omogočiti plečam, da se lahko dobro gibljejo in na ta način pokaže, da se lahko sam nosi. Konjevi skoki so krajši kot v drugih vrstah galopa, ne da bi izgubili elastičnost in kadenco.

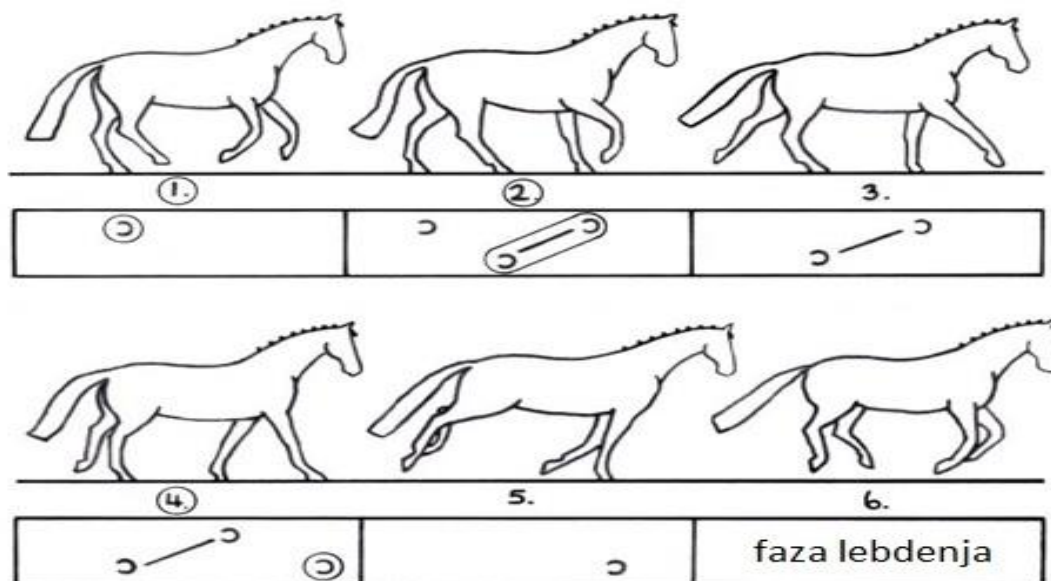
Delovni galop. To je vrsta hoda med zbranim in srednjim galopom, v katerem konj še ni dovolj izdelan in pripravljen za zbrano gibanje. Konj kaže lastno ravnotežje, ostaja v naslonu, se giblje naprej z enakimi, elastičnimi skoki ter dobro akcijo skočnih sklepov. Izraz "dobra akcija skočnih sklepov" poudari pomembnost zamaha, ki izhaja iz aktivnosti zadnjega dela telesa.

Podaljšanje korakov. V začetnih, lažjih dresurnih nalogah in v nalogah za štiriletne konje, je zahtevano "podaljšanje korakov". To je varianta med delovnim in srednjim galopom, kajti konj v tej fazi treninga še ni pripravljen na srednji galop.

Srednji galop. Je hod med delovnim in pojačanim galopom. Konj se giblje naprej, ne da bi hitel, z jasno podaljšanimi skoki in zamahom zadnjih nog. Jahač dovoli konju, da nosi glavo rahlo pred vertikalno, kot v zbranem in delovnem galopu ter istočasno rahlo spusti glavo in vrat. Galopski skoki morajo biti v ravnotežju in neprisiljeni.

Pojačani galop. Konj pokriva kar se da največ terena. Ne da bi hitel, so skoki podaljšani do skrajnosti, kot posledica aktivnega zamaha zadnjega dela telesa. Jahač dovoli konju podaljšanje okvirja s kontroliranim tilnikom in pokrivanjem terena. Celotno gibanje mora biti dobro uravnoreženo in prehod v zbrani galop mora biti izveden s prenosom teže v zadnji del konjevega telesa.

Kontra galop. Konj zbrano in izravnano galopira v smeri gibanja vendar vodi zunanja prva noga. Jahač zavestno zahteva od konja nasprotni galop od smeri v kateri jaha. To pomeni, da jaha v levo in galopira desni galop.



Galop je hod v treh taktih s šestimi fazami

PREHODI:

Spremembe med in v hodih morajo biti natančno izvedene v predvideni črki. Prehodi v hodih, morajo biti jasno definirani in morajo ohraniti isti ritem in kadenco. Konj mora ostati lahek v roki, miren in ohraniti pravilno pozicijo.

Isto velja za prehode iz enega hoda v drugega, na primer iz galopa v korak ali obratno.

Prehodi iz ali v napačen hod (npr. iz ali v pas) se ne štejejo za popolnoma pravilne.

POLPARADA:

Vsako gibanje ali prehod mora biti izveden s polparado. Polparada izhaja iz skoraj istočasnega in koordiniranega delovanja sedišča, nog in rok jahača in mora biti komaj vidna. Namen te vaje je, da poveča pozornost in ravnotežje konja pred izvedbo določene vaje ali prehoda v nižje ali višje stopnje hodov. Pri tem, ko rahlo prenesemo nekaj več teže na zadnji del konja, se zadnje noge bolj angažirajo in upognejo ter so pri tem elastične. To pa ima za posledico večjo sproščenost prednjega trupa in boljše splošno ravnotežje konja. Konj tako postane pozoren in pripravljen na dejstva jahača ter izvedbo lika, ki sledi polparadi.

Namen poloparade:

Povečati pozornost, izboljšati ravnotežje in zbranost konja.

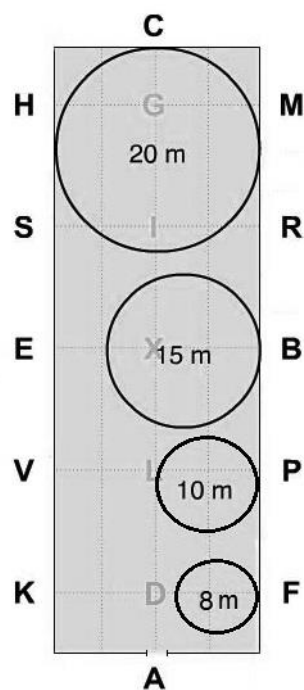
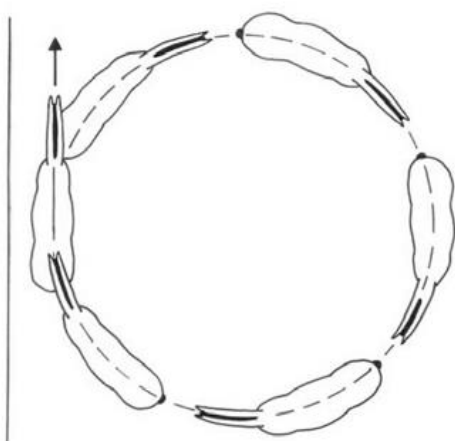
LIKI:

V dresurnih nalogah se zahtevajo naslednji liki: mali krog, polkrog, serpentina in osmica.

Liki z eno (1), dvema (2) ali tremi (3) zankami na dolgi stezi ali na obeh straneh srednje linije se imenujejo male serpentine. Male serpentine se začnejo /končajo in prečkajo linije diagonalno, za razliko od velike serpentine, kjer se morajo linije prečkati pod kotom 90° (devetdeset stopinj).

1. Mali krog.

Mali krog je krog s premerom osem (8) ali deset (10) metrov. Če je večji od desetih (10) metrov, je to veliki krog.



2. Pokrog (\emptyset 10 m):

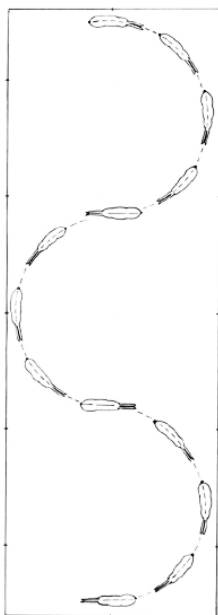
Zelo tesno povezana z malim krogom je polkrog (10m \emptyset), ki ga lahko prikažemo:

- iz vogala, vrnitev na stezo na določeni črki z menjavo smeri
- kombinacija polkroga v levo/polkroga v desno (ali obratno)

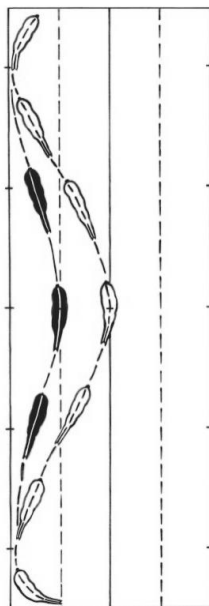
3. Serpentina:

Serpentina z različnimi zavoji, ki se dotikajo dolgi strani jahališča, je sestavljena iz polkrogov, povezanih z ravno linijo. Pri prečkanju srednje linije, mora biti konj vzporeden s kratko stranico (a). Glede na število polkrogov, se spreminja tudi dolžina ravnih linij. Serpentine z enim zavojem na dolgi stranici, se jahajo 5m ali 10m od glavne steze (b). Serpentine okoli srednje linije, se jahajo med črtami (c).

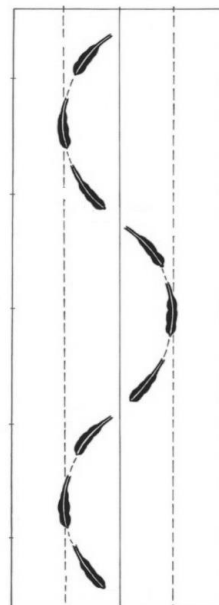
a)



b)

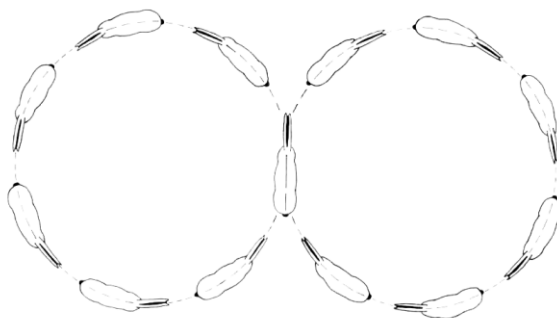


c)



4. Osmica:

Ta vaja sestoji iz dveh malih krogov ali krogov iste velikosti premera, kot je predpisano v nalogi. Ta dva mala kroga/krog se dotikata sredine osmice. Jahač mora konja zravnati za trenutek, preden menja smer na sredini lika.

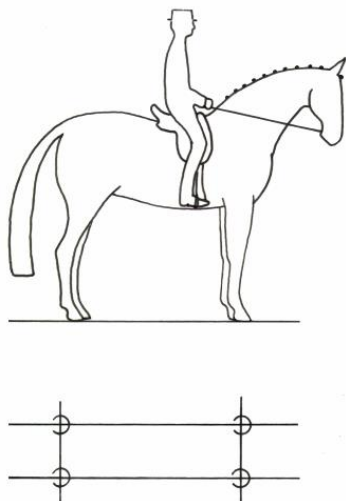


OSNOVNE DRESURNE VAJE:

ZAUSTAVLJANJE - STOJ:

V stoju mora biti konj pozoren, nepremičen, zbran in izravnán. Težo mora imeti enakomerno razporejeno na vse štiri noge, prednje in zadnje noge morajo biti poravnane. Vrat je privzdignjen, tilnik je najvišja točka, čelna linija je rahlo pred vertikalo. "V roki" (v naslonu) zadržuje rahel in mehak kontakt z roko jahača in sme mirno žvečiti svojo brzdo. Mora biti pripravljen kreniti z mesta na najmanjši znak jahača. Stoj mora biti prikazan vsaj 3 sekunde. Stoj je potrebno prikazati skozi ves pozdrav.

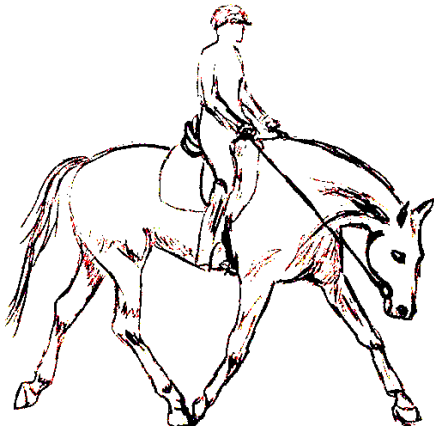
Jahač konja zaustavi na predvidenem mestu tako, da prenese svojo težo na konjeve zadnje noge s pravilnim in pojačanim delovanjem sedišča in nog, ki konja potisnejo naprej v roko. Jahačeva roka konja postopoma vedno bolj, a mehko zadržuje, da bi se mogel zaustaviti skoraj trenutno, vendar nikoli ostro ali grobo. Zaustavljanje se pripravlja z večimi zaporednimi polparadami – glej prehode.



Kvaliteta hodov pred in po stoj je bistven del ocene.

IZTEGOVANJE NA DOLGIH VAJETIH:

Ta vaja mora dati jasen občutek prepustnosti konja in pokazati njegovo ravnotežje, elastičnost, poslušnost in sproščenost. Za pravilno izvedbo te vaje mora jahač podaljšati vajeti tako, da se konj postopoma iztegne naprej in navdol. Ko se vrat spusti naprej in navzdol, naj bi konjev gobec praviloma dosegel vodoravno linijo glede na točko plečke. Jahač mora ohraniti elastičen in stalen kontakt. Kas mora ostati v ritmu, konj mora biti svoboden v gibanju plečke in zadnje noge morajo biti dobro angažirane. Pri skrajševanju vajeti, mora konj sprejeti kontakt brez upiranja v gobcu ali tilniku.



Namen iztegovanja konja na dolgih vajetih:

Pokazati pripravljenost konja, da podaljša vrat in se iztegne proti brzdi, ne da bi pri tem izgubil ravnotežje in ohranja nošenje samega sebe.

PODAJ IN SKRAJŠAJ VAJETI:

S podajanjem in ponovnim skrajšanjem vajeti predvsem pokažemo konjevo ravnotežje in nošenje samega sebe. S tem se preveri tudi uravnoveženost in neodvisnost jahačevega sedišča ter ali je konj na jahačevih dejstvih (teži in nogah), ne da bi se naslanjal na jahačevo roko. Le tako se bo konj nosil sam.

Za dve ali tri dolžine konja jahač roke premakne navzgor po grebenu konjevega vratu in vidno spusti kontakt. Nato se roke vrnejo v prvotni položaj. Položaj jahačevega sedišča ostane nespremenjen.

Med to vajo se lahko nosna linija konja nekoliko oddalji od vertikale. Kljub temu konj ne sme spremeniti svoje drže ali se izogniti dejstvom jahača. Tempo ostane nespremenjen.

Namen podajanja in skrajšanja vajeti:

Prikazati neodvisno sedišče jahača, ohranjanje zbranosti, konj se nosi sam in ravnotežja konja.

ODSTOPANJE:

Odstopanje je vzratno diagonalno dvotaktno gibanje, brez faze lebdenja. Vsak diagonalni par nog se dvigne na tla izmenično. Prve in zadnje noge morajo iti po isti stezi.

Med celotno vajo, mora biti konj v naslonu in ohraniti željo po gibanju naprej.

Vsako preuranjeno ali prehitro gibanje, vsak upor ali izmikanje roki, vsako stopanje vstran ali neaktivnost zadnjih nog in vsako vlečenje prednjih nog po tleh, so težke napake.

Koraki se štejejo, ko se vsaka prva noga pomakne nazaj. Po končanju zahtevanih korakov odstopanja, konj pokaže četverkotni stoj ali pa nemudoma krene v zahtevani hod. V nalogah, kjer se zahteva odstopanje za eno konjsko dolžino, se štejejo trije ali štirje koraki.

Odstopanje v serijah (Schaukel) je kombinacija dveh (2) odstopanj z vmesnimi koraki hoje. Izvajati jo je treba s tekočimi prehodi in potrebnim številom korakov. (na testih FEI se ne zahteva več).

Namen odtopanja:

Konj mora biti na jahačevih dejstvih in jih takoj sprejeti, saj s tem pokaže prepustnost in poslušnost.

NAVADNA MENJAVA GALOPA:

To je gibanje, pri katerem se po jasnem in tekočem prehodu iz galopa v korak s tremi (3) do petimi (5) jasno razločnimi koraki takoj preide v drugi galop.

MENJAVE SMERI:

Pri menjavi smeri mora konj svojo previtost prilagoditi ukrivljenosti krožne linije, po kateri se giblje, pri tem pa mora ostati lahkoten in ubogati ukaze jahača brez vsakega upiranja, brez spreminjanja hoda, ritma ali tempa.

Menjave smeri so lahko izvedene na naslednje načine:

- a) kratka in dolga diagonala
- b) menjava po dolgi ali kratki srednji liniji
- c) polkrog (radij odvisen od stopnje treninga) in nato diagonalno do predpisane črke na dolgi stezi (solzica)
- d) serpentine
- e) polkrogi, z menjavo smeri
- f) polpiruete in obrat na zadnjem trupu
- g) menjave strani v cik-caku*. Konj mora biti pred menjavo smeri za trenutek izravnani.

*Cik-cak. Gibanje, ki vključuje več kot dva traverja, z menjavami smeri.

OBRAT NA ZADNJEM TRUPU:

Za mlajše konje, ki še niso sposobni pokazati zbranega koraka, in za jahače v nalogah, kjer se zbrani korak ne zahteva, je vaja "obrat na zadnjem trupu" vaja za pripravo konja na zbrani korak. Obrat na zadnjem trupu, ki je sto osemdeset (180) stopinj, se izvede iz srednjega koraka ali kasa in se pripravi s polparadami, da se koraki nekoliko skrajšajo in da se izboljša sposobnost upogibanja sklepov zadnjega dela telesa. Pri izvajanju iz koraka ali kasa se konj ne ustavi pred ali po obratu. Obrat na zadnjem trupu se lahko izvede na večjem radiju (približno 1/2 m) kot polpirueta v koraku, vendar so zahteve skale treninga glede ritma, sproščenosti, aktivnosti kontakta in izravnosti enake. Za ohranjanje tendence gibanja naprej je dovoljen en (1) ali dva (2) koraka naprej na začetku obrata.

Namen obrata na zadnjem trupu:

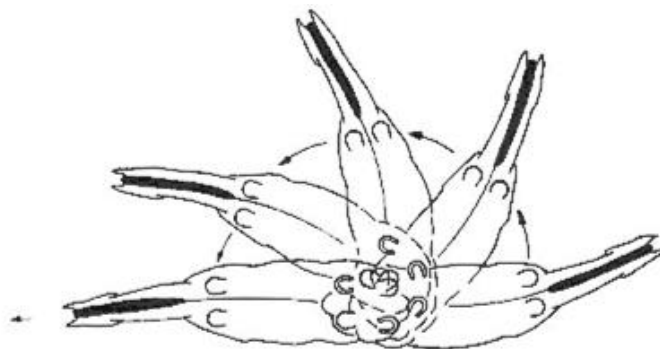
Pripraviti konja za nadaljnje zbiranje.

POLPIRUETA V KORAKU:

Polpirueta v koraku, je obrat za sto osemdeset (180) stopinj iz zbranega koraka, pri čemer se ves čas vaje vzdržujeta zbranost in pravilen ritem. Vsaka izguba ritma, bodisi s stanjem ene ali obeh zadnjih nog, bodisi z izgubo pravilnega štiri (4) takta, se obravnava kot resno poslabšanje hoda. Ko konj konča polpirueto, se vrne na začetno pot, ne da bi prekrižal zadnje noge. Polpirueta v koraku mora pokazati nekaj (3 - 4) korakov zbranega koraka, pred in po polpirueti.

Namen polpiruete v koraku:

Povečati gibljivost vseh sklepov zadnjih nog in s tem izboljšati nosilno moč in zbranost.



Polpirueta v koraku

DELO na dveh (2) STEZAH:

Razlikovati je treba med naslednjimi vajami: Odmik na pritisk noge, pleča bočno, traver, ranver in traver po diagonali.

Namen vaj na dveh (2) stezah je:

Izboljšati poslušnost konja pri sodelovanju z jahačem.

Za razgibavanje vseh delov konja, s čimer se poveča svoboda pleč, prožnost hrbta in zadnjega dela ter elastična povezanost ust, tilnika, vratu, hrbta in zadnjega dela.

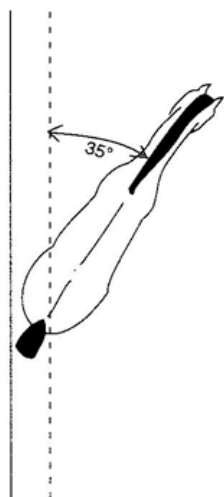
Izboljšanje izravnosti in kadence (samo v kasu in galopu) ter uskladitev ravnotežja in hodov.

ODMIK NA PRITISK NOGE:

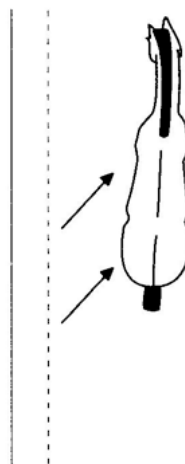
Na tekmovanjih FEI (otroci, 5 - letniki) se odmik na pritisk nog izvaja v delovnem kasu, lahko pa tudi v koraku. Konj je skoraj raven, razen rahle previtosti v tilniku (brez previtosti v telesu - to loči odmik na pritisk noge od bočnega gibanja) v smeri, v katero se giblje, tako da lahko jahač vidi le obrvi in nosnico na notranji strani. Notranje noge se pomaknejo in prekrizajo pred zunanji nogami.

Preden je konj pripravljen na zbrano delo, je treba odmik vključiti v trening koraka ali delovnega kasa. Kasneje je skupaj z naprednejšim gibanjem pleče bočno najboljše sredstvo, da konj postane sproščen, gibčen in neomejen, kar pripomore k svobodi, prožnosti in pravilnosti njegovih korakov ter harmoniji, lahkotnosti in enostavnosti njegovih gibov.

Odmik na pritisk nog se lahko izvaja "po diagonali", pri čemer mora biti konj čim bolj vzporeden z dolgima stranicama, čeprav mora biti sprednji del nog nekoliko pred zadnjimi. Izvaja se lahko tudi "ob steni", pri čemer mora biti konj pod kotom približno petintrideset (35) stopinj glede na smer, v kateri se giblje.



Odmikanje na pritisk noge ob stezi



Odmikanje na pritisk noge na diagonali

Namen odmika na pritisk noge:

Pokazati prožnost in bočno odzivnost konja, ki sprejema jahačeva dejstva noge.

TEŽJE DRESURNE VAJE:

STRANHODI:

Glavni namen stranhodov – pleča bočno, traver, ranver in traver po diagonali, je razviti in izboljšati elastičnost konja ter angažiranost zadnjega dela telesa, s tem pa tudi zbranost in izravnanoost.

V vseh stranhodih je konj rahlo previt in se giblje na različnih stezah.

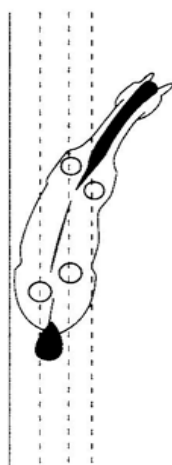
Previtost ne sme biti nikoli tako pretirana, da bi s tem oškodovala ravnotežje in tekočo izvedbo vaje.

V bočnih vajah mora hod ostati pravilen in svoboden, ohraniti mora stalen zamah, kljub temu pa mora ostati elastičen, uravnotežen in v kadenci. Pogosto opazimo zmanjšanje zamaha, kar je predvsem posledica prizadevanja jahača, da bi konja previl in ga potiskal v stran.

PLEČA BOČNO:

Vaja se izvaja v zbranem kasu. Konj je rahlo, a enakomerno previt okoli jahačeve notranje noge, pri čemer se ohranja aktivnost in kadenca ter konstanten kot približno 30 stopinj. Zunanja pleča konja se poravna pred njegovim notranjim kolkom; od spredaj in od zadaj se vidijo tri (3) steze. Konjeva notranja sprednja noga preide in se prekriža pred zunanjo sprednjo nogo; notranja zadnja noga se ne prekriža, temveč stopi naprej pod telo konja po isti poti kot zunanja sprednja noga, pri čemer se notranji kolk spusti.

Na koncu vaje, se sprednja notranja noga vrne na stezo in se poravna z zadnjim delom, razen če vaji pleča bočno sledi krog ali vaja na diagonalni liniji.



Pleča bočno

Namen pleče bočno:

Izboljšati prožnost kolčnih in kolenskih sklepov,
Notranja zadnja noga je bolj pod težiščem,
Izboljšati vzdolžno previtost, svobodo pleč, prožnost hrbta in s tem izravnanoost,
Izboljšati delovanje zadnjega dela telesa in s tem razviti nosilno moč, zbranoost in prepustnost
ter tako pokazati poslušnost na jahačeva dejstva nog.

TRAVER:

Vajo lahko izvajamo v zbranem kasu ali zbranem galopu. Konj je rahlo previt okrog jahačeve notranje noge, vendar je stopnja previtosti višja kot pri pleči bočno. Kot postavitve mora biti enakomeren, približno 35 stopinj, od spredaj in zadaj se morajo videti štiri steze. Sprednji del telesa ostane na stezi, medtem ko gre zadnji del telesa proti notranjosti. Konjevi zunanji nogi križata in stopata pred notranji nogi. Ohranjajo se ritem, ravnotežje in kadenca.

Konj je previt v smer gibanja.

Za pravilen začetek traverja mora zadnji del telesa zapustiti stezo ali se po zavoju ali krogu ne sme vrniti na stezo. Na koncu traverja se zadnji del vrne na stezo (brez nasprotnega previjanja vratu), kot da bi konj končal krog.

Namen traverjev:

Izboljšati prožnosti kolčnih in kolenskih sklepov,
Notranja zadnja noga je bolj pod težiščem,
Izboljšati vzdolžno previtost, prožnost hrbta in s tem izravnanoost,
Izboljšati delovanje zadnjega dela telesa in s tem razviti nosilno moč, zbranost in prepustnost,
Prikazati tekoč, zbran kas na ravni liniji z večjo stopnjo previtosti kot pri vaji pleča bočno.

RANVER:

Ranver je obratno gibanje od traverja. Zadnji del telesa ostane na stezi, prednji del je pomaknjen proti notranjosti. Za zaključek ranverja, prednji del postavimo nazaj na stezo. Za ranver veljajo ista načela in pogoji kot za traver.

Konj mora biti rahlo previt okoli jahačeve notranje noge. Konjevi zunanji nogi križata in stopata pred konjevi notranji nogi.

Konj je previt v smer gibanja.

Namen ranverja:

Izboljšati prožnosti kolčnih in kolenskih sklepov,
Notranja zadnja noga je bolj pod težiščem,
Izboljšati vzdolžno previtost, prožnost hrbta in s tem izravnanoost,
Izboljšati delovanje zadnjega dela telesa in s tem razviti nosilno moč, zbranost in prepustnost,
Prikazati tekoč, zbran kas na ravni liniji z večjo stopnjo previtosti kot pri vaji pleča bočno.

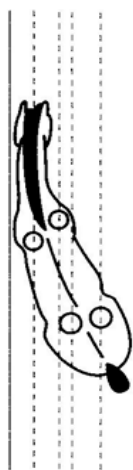
TRAVER NA DIAGONALI:

Traver na diagonalni je različica traverja, s to razliko, da vajo izvajamo na diagonalnih linijah. Traver lahko izvajamo v zbranem kasu (ali pasažu v prostem programu z glasbo) in v zbranem galopu. Konj mora biti rahlo previt v smer gibanja in okrog jahačeve notranje noge. Konj mora ohranjati skozi celotno vajo enakomerno kadenco in ravnotežje. Da bi zagotovili svobodo in

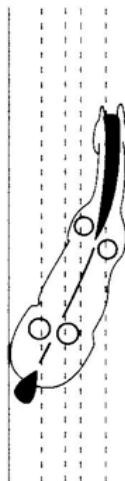
okretnost pleč, je zelo pomembno, da ohranimo zamah in predvesem angažiranost zadnje notanje noge. Konjevo telo je skoraj vzporedno s stranico jahališča, prvi del mora biti rahlo pred zadnjim delom. V kasu zunanji nogi križata in stopata pred notranji nogi. V galopu je vaja izvedena v serijah galopskih skokov naprej in vstran, pri čemer se noge ne križajo. Traverje na diagonali je mogoče prikazati tudi z eno menjavo rok ali kot "cik-cak".

Namen traverjev na diagonali:

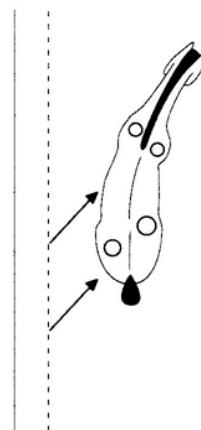
Izboljšati prožnosti kolčnih in kolenskih sklepov,
Notranja zadnja noga je bolj pod težiščem,
Izboljšati vzdolžno previtost, prožnost hrbta in s tem izravnanost,
Izboljšati delovanje zadnjega dela telesa in s tem razviti nosilno moč, zbranost in prepustnost,
Prikazati tekoč, zbran kas na ravni liniji z večjo stopnjo previtosti kot pri vaji pleča bočno.



Traver na stezi



Ranver



Traver na diagonali

MENJAVA GALOPA V SKOKU:

Menjava galopa v skoku se izvede v enem (1) koraku, pri čemer se sprednja in zadnja noga zamenjata v istem trenutku. Menjava vodilne sprednje in zadnje noge se izvede v trenutku lebdenja. Dejstva morajo biti natančna in nevsiljiva.

Menjave galopa v skoku lahko izvajamo tudi v serijah na vsak četrti, tretji, drugi ali vsak koraku. Konj tudi v serijah ostaja lahek, miren in izravnani z živahnim zamahom, pri čemer ohranja enak ritem in ravnotežje vseskozi. Da ne bi omejevali ali zavirali lahkotnosti, tekočnosti, privzdignjenosti prednjega dela in pokrivanje terena menjav v serijah, je treba ohraniti dovolj zamaha.

Namen menjave galopa v skoku:

Prikazati odziv, občutljivost in poslušnost konja na dejstva za menjavo noge.

PIRUETA in POLPIRUETA v GALOPU:

Pirueta/polpirueta je obrat za 360 in 180 stopinj, izveden na dveh stezah, z radijem konjske dolžine in prvim delom telesa, ki se giblje okrog zadnjega. Zadnja notranja noga mora narediti kar se da najmanjši krog.

Piruete/polpiruete se izvajajo navadno v zbranem koraku (180), tudi v zbranem galopu in piafu.

V pirueti/polpirueti se prednji nogi in zadnja zunanja noga pomikata okrog zadnje notranje noge. Ta mora narediti kar se da najmanjši krog.

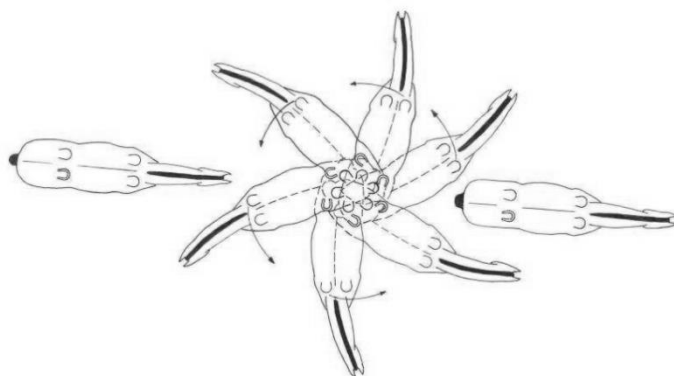
Pri izvajanju piruete ali polpiruete v galopu mora jahač ohraniti lahkotnost in privzdinjenost prednjega dela, hkrati pa povečati zbranost. Konj ima dobro angažiran in znižan zadnji del telesa ter dobro upognjene sklepe. Sestavni del figure je kvaliteta korakov v galopu pred pirueto in po njej. Pred pirueto morajo biti koraki bolj aktivni in zbrani, odziv (skok) in ravnotežje pa se morata ohraniti do konca piruete.

Konj, ki je rahlo previt v tilniku in v telesu v smer, v katero se obrača, ostaja v naslonu z rahlim kontaktom, obračati se mora lahkotno. Tilnik ostaja najvišja točka med celotno figuro.

V pirueti/polpirueti mora konj ves čas obdržati zamah, nikoli ne sme pokazati najmanjšega znaka stopanja nazaj ali vstran.

Kvaliteta piruet/polpiruet se ocenjuje glede na sproščenost, lahkotnost in pravilnost ter glede na natančno in tekočo izvedbo vhoda v pirueto in izstopa iz nje. V galopu morajo biti piruete izvedene v 6-8 galopskih skokih, polpiruete pa 3-4.

Pri pirueti ali polpirueti v galopu morajo biti sodniki sposobni prepoznati pravilne in jasne galopske skoke, čeprav se kopita diagonalnih nog (notranja zadnja noga/ zunanja sprednja noga) - ne dotikajo tal hkrati.



Pirueta in polpirueta v galopu

Namen piruete in polpiruete v galopu:

Izboljšati gibljivost vseh sklepov zadnjih nog ter s tem izboljšanje nosilne moči in zbiranja, Pokazati pripravljenost konja, da se z notranjo zadnjo nogo obrne okoli zadnjega dela in naredi čim manjši krog, pri tem pa ohrani zamah in aktivnost v galopu. Pokazati mora izravnano, ravnotežje in kvaliteta galopa med, pred in po figuri.

PIAF:

Piaf je zelo zbrano, privzdignjeno, ritmično diagonalno gibanje, ki daje vtis, kot da bi se gibal na mestu. Konjev hrbet je prožen in elastičen. Zadnji del trupa se rahlo zniža; zadnje noge so z aktivnimi skočnimi sklepi dobro angažirane, kar daje veliko svobode, lahkotnosti in gibljivosti plečam in sprednjemu delu telesa. Diagonalna para nog se elastično in ritmično dvigata in spuščata na tla.

Višina prsta dvignjene sprednje noge mora biti načeloma v višini sredine prednje skočnice druge podporne prednje noge. Prsti dvignjenega zadnjega kopita morajo segati tik nad biceljni sklep druge nosilne zadnje noge.

Vrat se mora privzdigniti in elegantno zaobliti, pri tem pa mora biti tilnik najvišja točka. Konj mora ostati "v naslonu" s sproščenim tilnikom in ohranjati mehak kontakt. Telo konja se mora gibati mehko in enakomerno.

Piaf mora pokazati resnično predanost, vedno mora biti živahen in v popolnem ravnotežju. Čeprav daje vtis, da ostaja na mestu, mora biti vidna želja po gibanju naprej, ki se kaže v tem, da se konj z veseljem premakne naprej, takoj ko se to od njega zahteva.

Vsako rahlo nazadovanje, nepravilni ali sunkoviti koraki z zadnjimi ali sprednjimi nogami, brez jasnih diagonalnih parov, križanje sprednjih ali zadnjih nog, nastopanje s kopiti ali zibanje prednjih ali zadnjih nog z ene strani na drugo, širok zadaj ali spredaj, preveč gibanja naprej ali dvojni ritem, so vse resne napake. Kot osnovna napaka se šteje tudi raztegovanje sprednjih nog za prenašanje večje teže (**široka postavitev med prednjimi in zadnjimi nogami**) (**base**) ali skrajno zoženje (**postavitev med prednjimi in zadnjimi nogami /base.**)

Namen piafa:

Prikazati najvišjo stopnjo zbranosti, kljub občutku, da konj ostaja na mestu.

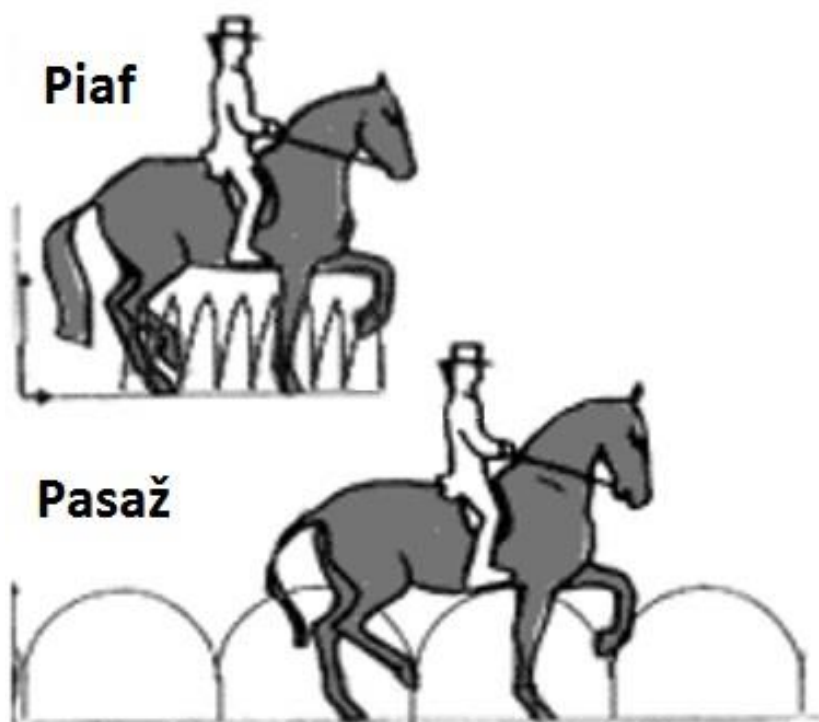
PASAŽ:

Pasaž je odmerjen kas, zelo zbran, visok in zelo ritmičen. Zanj je značilno izrazito angažiranje zadnjih nog in bolj poudarjeno upogibanje kolen in skočnih sklepov, pa tudi eleganca in elastičnost vaje. Vsak diagonalni par nog se dviga in stopa izmenoma v zelo enakomernem ritmu ter s podaljšanim vmesnim lebdenjem.

Višina prsta dvignjene sprednje noge mora biti načeloma v višini sredine prednje skočnice druge podporne prednje noge. Prsti dvignjenega zadnjega kopita morajo segati tik nad biceljni sklep druge nosilne zadnje noge.

Vrat se mora privzdigniti in elegantno zaobliti, pri tem pa mora biti tilnik najvišja točka in čelna linija blizu vertikale. Konj mora ostati lahkoten in mehek "v naslonu", ne da bi spreminjal kadenco. Konjev hrbet je prožen in elastičen, zamah mora ostati živahen in izrazit.

Nepravilni koraki z zadnjimi ali sprednjimi nogami, zibanje prednjih ali zadnjih nog z ene strani na drugo ter sunkoviti gibi prednjih ali zadnjih nog, vlečenje zadnjih nog ali dvojni ritem v trenutku lebdenja ali tik pred dotikom tal so resne napake.



Namen pasaža:

Prikazati najvišjo stopnjo zbranosti, kadence in faze lebdenja v kasu.

PREHODI PASAŽ - PIAF – PASAŽ (glej PREHODI):

SPLOŠNI VTIS:

1. Harmonična predstavitev para jahač/konj
 - splošni pozitivni vtis celotne predstave,
 - harmonično sodelovanje med konjem in jahačem z diskretno uporabo dejstev,
 - vsi vidiki skale treninga (ritem, sproščenost, kontakt, zamah, izravnanoost, zbranost) so dobro izvedeni glede na stopnjo naloge.

2. Jahačev položaj in sedišče:
 - dobro uravnotežen, elastičen, sedi globoko v sredini sedla, nemoteno spremlja gibanje konja z ledvenim delom in boki,
 - mehka stegna, noge so mirne in iztegnjene navzdol,
 - pete morajo biti najnižja točka,
 - zgornji del telesa mora biti ravno in sproščeno,
 - kontakt mora biti neodvisen od jahačevega sedišča,
 - roke se morajo nositi tesno skupaj, s palcem kot najvišjo točko in z ravno črto od sproščenega komolca prek roke do konjevih ust, komolci morajo biti ob telesu.

Vsa ta merila jahaču omogočajo, da mehko in sproščeno sledi gibanju konja ali da se ustrezno odzove, če konj pokaže kakršno koli napetost ali odpor.

3. Diskreten in učinkovit vpliv dejstev:
 - neviden način komunikacije med jahačem in konjem,
 - učinkovitost jahačevih dejstev določa natančno izvedbo zahtevanih likov, figur in vaj v nalogi,
 - sposobnost jahača, da z občutkom pripravi vse like, figure in vaje.

OCENJEVANJE OSNOVNIH NAPAK PRI DRESURNIH LIKIH (Zaščitni zid (Firewall) in zniževanje ocen)

Uvodne pripombe (glej tudi Cilje, osnovna načela dresure).

Najpomembnejša naloga sodnika je, da upošteva dobrobit konja. Zato mora biti posebej pozoren na vse znake nelagodja in jih občutno kaznovati - bodisi z odbitki od prvotno predvidene ocene za manjše napake bodisi v primeru resnih napak z "zaščitnim zidom", tj. z oceno, ki ne sme presegati pet (5).

Skala treninga je zelo pomembna za predstavitev dresurnega konja. Nikoli ne smemo spregledati splošnih pomanjkljivosti pri treningu. Jasno je treba označiti hude, osnovne napake v ritmu, sproščenosti, kontaktu ali pomanjkanju zamaha, izravnosti in zbranosti. Vse nizke ocene je treba jahaču pojasniti z ustreznimi pripombami, vendar je za komunikacijo med sodnikom in jahačem vedno koristno, če sodnik komentira tudi višje ocene.

Poleg nepravilnosti v ritmu ali resnim težavam s sproščenostjo, kot so napet ali usločen hrbet, močno nemiren rep ali aritmično, stisnjeno dihanje pri določenih gibih, morajo sodniki posebno pozornost nameniti vsem težavam s kontaktom. Kot temeljne napake je treba obravnavati skupaj potegnjen vrat, nemiren kontakt ali zelo aktivna, jasno odprta usta z iztegnjenim jezikom. Če jezik jasno visi na stran, ocena ne more biti višja od 5, kadar koli se pojavi ali ga sodnik opazi - morda celo nižja, kadar je jezik nad brzdo.

1. HODI

KORAK:

Značilnosti pravilnega koraka - FEI Dresurni priročnik str. 6 in 24 – 41

Pravilen, aktiven, dobro izražen štiritačni ritem, popolnoma sproščen in prožen preko celotnega telesa, vzdrževanje pravilnega tempa. Pravilen položaj glave in vratu, pravilen kontakt. Tekoč prehod v korak, natančnost linije in izvedba pri črki.

Zbrani korak:

Pravilen, aktiven, z energičnim korakanjem, koraki skrajšani in povišani, angažiranost zadnjih nog, dobro gibanje skočnih sklepov. Dvignjen in izbočen vrat, tilnik kot najvišja točka. Stabilen, lahek kontakt. Sprememba naslona pri prehodu iz pojačanega koraka.

Srednji korak:

Pravilen, energični korak z zmernim podaljševanjem korakov in okvirja. Nosna linija je nekoliko bolj pred vertikalo kot pri zbranem koraku. Prestopanje čez kopita za eno (1) do dve (2) kopiti, ne kot pri pojačanem koraku, ki zahteva več prestopanja.

Pojačan korak:

Svoboda pleč in jasno prestopanje (= pokritost terena) brez hitenja ali izgube pravilnosti, ki kaže sproščenost in sposobnost gibanja s celotnim telesom. Raztezanje glave in vratu proti brzdi brez izgube kontakta z ustni ali nadzora nad tilnikom.

Težave z ritmom in poslušnostjo:	Ocena
- Brez značilnosti koraka, ki se izvaja	0
- Korak komaj prepoznaven - Izredno/zelo neenakomerno zadaj ali spredaj - zelo jasen pas, kasljanje ali pasažiranje večino časa, večkratna prekinitvev hoda - močan odpor vseskozi	1, 2, ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- očitno neenakomeren zadaj ali spredaj - večinoma pas, več korakov kasljanja/pasažiranja - napake v hodu za več korakov - upiranje, neposlušnost	Pod 5 (še nižje, odvisno od stopnje težav)
- brez jasnega štiritaktnega ritma; noge iste strani za kratek trenutek ne pokažejo črke "V" - nekoliko neenakomerni ali napeti koraki - 1-2 koraki kasljanja - pojačan korak: v ritmu, vendar ne dosega stopinj sprednjega kopita - zbran korak: v ritmu, vendar ne zahteva nobenega zbiranja, prestopa tri (3) kopita ali več	5 – 5.5
- pas za par korakov po prehodu	Ne samodejno 5, odvisno od celotnega gibanja
- umetno dvigovanje nog ali otrdele sprednje noge	Največ 7, če je prikazan v blagi obliki, manj, če je bolj ekstremen

Dodatni poudarki:

- **Odpor:** Odpor na brzdo pri prehodih, npr. iz pojačanega koraka v zbrani korak, se ocena zmanjša, predvsem pri zbranem koraku. Odvisno od tega, kje in zakaj se to zgodi (npr. ko skrajšamo vajeti, da bi konja zbrali). Ni nujno, da se kaznuje v obeh tempih.
- Rahlo prestopanje pri zbranem koraku: Sprejemljivo, če konj pokaže pravo zbranost, zlasti po pojačanem koraku. Če pa jahač ne more zbrati konja in mu dovoli, da prestopi dve (2) kopiti ali več, je treba oceno zmanjšati z odbitkom, če prestopi tri (3) kopita ali več, pa ocena ne sme biti višja od 5,5.
- Pojačan korak: Če se ne raztegne proti brzdi/ ostane izrazito previt v vratu ali če jahač opusti kontakt, se od ocene za pojačan korak odšteje od 1 do 1,5 točke.
- Izvedba na predpisani črki: Vsak korak je treba prikazati natančno - od/do predpisane črke in ne predvidevati prehoda v naslednji gib. V nasprotnem primeru je treba zaradi pomanjkanja natančnosti odšteti točke bodisi pri koraku bodisi pri naslednjem gibu. Če pa je prehod izveden veliko prezgodaj ali prepozno (očitno več kot pet (5) metrov pred/za), je treba odbitek upoštevati pri obeh korakih (glejte FEI Dresurni priročnik, str. 101).

KAS:

Značilnosti pravilnega kasa – FEI Dresurni priročnik, str. 7 in 43 - 67.

Pravilnost in prožnost korakov, kadenca in zamah, prožen hrbet, dobro angažirane zadnje noge, sposobnost vzdrževanja enakega ritma in naravnega ravnotežja. Priznani so naslednji kasi: Delovni kas, podaljšanje korakov, zbrani kas, srednji kas, pojačani kas. Bolj kot se zahteva podaljšanje kasa, bolj je treba pokazati podaljšanje okvirja.

Zbrani kas:

Pravilen, aktiven, izraziti kas s skrajšanimi, elastičnimi, kadenčnimi koraki. Zadnje noge nosijo težo in stopajo bolj pod težišče. Dvignjen in izbočen vrat, najvišja točka je tilnik. Miren, lahek kontakt. Izravnani = na eni (1) stezi v figurah in zavojih.

Srednji kas:

Pričakuje se zmerno podaljšanje korakov, rahlo podaljšani okvir. Pravilnost, aktivnost, konj se sam nosi in je v ravnotežju. Ne pričakuje se kot pojačani kas!

Pojačani kas:

Najvišji možen zamah, s čim večjim podaljšanjem in pokrivanjem tal, največja možna energija in angažiranost zadnjega dela telesa, konj se sam nosi in je v ravnotežju. Zadnje noge čim bolj prestopajo preko sledi prednjih nog, sprednje noge se dotikajo tal v smeri, v katero so usmerjene. Vseskozi prožen hrbet.

Težave z ritmom in poslušnostjo:	Ocena
- Brez značilnosti kasa, ki se izvaja	0
- zelo neenakomeren (daje jasen vtis šepanja) (FEI Dresurni priročnik, str. 48)	Izključitev
- če sodnik na C tega konja ne izključi	4 ali manj
- komaj prepoznaven kas - večkratne napake v hodu - močan odpor, neposlušnost vseskozi	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- huda izguba pravilnosti gibanja. - napaka v hodu za več korakov ali pri prehodu - upor, neposlušnost - neuspešen poskus podaljšanja	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- kratek spotik, trenutna izguba pravilnosti, - ena noga je višja ali neporavnana le za nekaj korakov	6 ali manj

Dodatni poudarki:

Napake v ritmu:

Ne priporoča se, da se v stranhodih zvoni, saj je lahko blokirana samo jahačeva roka. Prepričajte se, da daje jasen vtis šepanja tudi na ravni liniji. To mora biti vedno jasno navedeno v pripombah jahaču.

Prehodi iz/v kas pojačave:

- Opazujte oba prehoda, v in nazaj iz srednjega/pojačanega kasa, vključno z natančnim jahanjem vogalov (previtost, jahanje v vogale).
- Ne dajte ocene takoj na koncu diagonale, če je kratka steza še vedno del gibanja! V primeru ločene ocene za prehod, je kratka steza del te ocene!
- Odzovite se, ko jahač hiti skozi prehod, ne da bi konja poskušal zbrati. Če za prehod ni ločene ocene, zmanjšajte oceno za podaljšavo za 0,5-1 točko.
- Sodniki naj jahača "nagradijo" z višjo oceno za prehod, če zelo natančno previje konja v vogalih/izvede prehode zelo pravilno.

GALOP:

Značilnosti pravega galopa – Fei Dresurni priročnik str. 8 in 68 – 93

Pravilnost in lahkotnost, naravno ravnotežje, angažiranost zadnjih nog, sposobnost in pripravljenost prenašanja teže, konj se sam nosi, izravnost, enakomernost na obeh vajetih.

Priznani so naslednji galopi: delovni galop, podaljšanje korakov, zbrani galop, srednji galop, pojačan galop.

Zbrani galop:

Pravilen, popolnoma uravnotežen in s kadenco, zadnje noge se premikajo naprej pod konjevo telo, nosijo težo, vrat je dvignjen in izbočen, najvišja točka je tilnik. Konj se sam nosi, sproščen in izravnast.

Srednji galop:

Naprej, z vidno podaljšanimi koraki, ohranja tendenco navzgor in izravnost.

Pojačan galop:

Koraki so maksimalno podaljšani, brez hitenja ali izgube ravnotežja, izravnosti ali ohranjanja tendence navzgor.

Težave z ritmom in poslušnostjo:	Ocena
- Brez značilnosti galopa, ki se izvaja	0
- galop komaj prepoznaven zaradi napetosti - prekinitve hoda za nekaj korakov - močan odpor in neizravnost vseskozi - izven/ne dovolj pod jahačevim nadzorom	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- nekaj odpora ali križanja/ korakov v kontra galopu - napaka v hodu za nekaj korakov - krene v galop na napačno nogo, ki ni takoj popravljeno	Pod 5 (nižje, odvisno od stopnje težav)
- krene v galop na napačno nogo in takoj popravi - krene v galop z več koraki kasa - upiranje v prehodu za 1-2 koraka - kratkotrajna napaka hoda	5 ali nižje

- nenamerna menjava galopa v skoku med dvema giboma, ki se takoj popravi.	Znižanje ocene za 2 točki, največ 6 (pred znižanjem si oglejte celotno gibanje)
---	---

Dodatni poudarki:

- Menjava galopa v skoku mora biti zadnji korak na diagonali, da vidimo, ali konj ostane izravnani. Menjava, ki se izvede v vogalu (prepozno, ni izravnana), mora vplivati na oceno za pojačani galop ali - v primeru ločene ocene - na oceno za prehod in menjavo – znižamo za 0,5 točke (ali več, če je izvedena zelo pozno in ni izravnana).
- Prehod v galop: Ocena za galop se ne sme dati, dokler vaja ni končana, saj mora sodnik oceniti tudi kvaliteto galopa.
- Oceno za prehod je treba znižati, kadar gre za galop iz kasljanja ali pasa (nejasen prehod) Razmislite o nagrajevanju dobro izvedenega prehoda v galop: natančen, izravnani, privzdignjen, visoka kvaliteta galopa, ki prihaja iz jasnega hoda.
- Prehod po slabi podaljšavi mora biti ocenjen pod 7 (ker ni nastal iz prave podaljšave!).
- Če konj med dvema vajama nenamerno menja galop v skoku, mora sodnik preveriti, kateri vaji pripada ta napaka - morda bo treba spremeniti prejšnjo oceno.

Težave v pojačanem galopu, prehodih in menjavah:

Težav v pojačanem galopu ni vedno lahko rešiti, saj se težavne situacije zgodijo zelo hitro in sodnik se mora zelo hitro odločiti.

Primer 1: Pravilno podaljšanje, križanje v menjavi galopa v skoku ali konj večkrat menja galop pri prehodu	
1 ocena za podaljšavo, prehod in menjavo galopa v skoku (označeno kot ena vaja)	Največ 5 Nižje pri hitenju v podaljšavi ali resnih težavah pri menjavi
2 ločeni oceni: ena za podaljšavo ena za prehod in menjavo galopa v skoku.	Odvisno od kvalitete Pod 5, 3 ali manj, kadar se upira ali je preko kasa

Primer 2: Konj menja v podaljšavi, se popravi, nato pravilna menjava galopa v skoku	
1 ocena za podaljšavo, prehod in menjavo galopa v skoku	Pod 5
2 ločeni oceni: ena za podaljšavo, ena za prehod in menjavo galopa v skoku.	Pod 5 Odvisno od kvalitete Če prehoda ni mogoče izvesti iz jasnega pojačanega galopa, je treba oceno za prehod in menjavo znižati.

Primer 3: Konj na koncu pojačave kaže nekaj odpora, preide v križanje galopa ali pade v kas, brez prehoda, brez jasne menjave galopa v skoku	
1 ocena za podaljšavo, prehod in menjava galopa v skoku	Pod 5 Odvisno od stopnje težav
2 ločeni oceni: ena za podaljšavo ena za prehod in menjavo galopa v skoku.	Odvisno od kvalitete 2 ali manj
	0 ali 1 samo, če med celotnim izvajanjem vaje ni prikazan noben korak galopa

2. LIKI, FIGURE IN VAJE:

Prihod in STOJ:

Težava:	Ocena
- hud upor in neposlušnosti vseskozi - komaj prikazan stoj - izguba pravilnosti, napaka v hodu za več korakov	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- izredno kratka negibnost z napetostjo - odpor pri ustavljanju ali prehodih - napaka v hodu pred/po za nekaj korakov	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- stoj zelo negotov - korak nazaj z dvema (2) nogama - zelo nenatančno postavljen stoj (~ 5 m pred/za črko), - zelo postrani - počiva na eni nogi ves čas	Največ 5 5 – 5.5
- premikanje ene noge, da bi našel ravnotežje po prehodu. - rahla izguba ravnotežja	6.5 ali manj

Dodatni poudarki:

- Pazite tudi, da se konj sam nosi, mirnost kontakta in na to, da je tilnik najvišja točka (!) Če se spusti prenizko, pride za ali nad vertikalno, ustrezno odštejte 0,5 ali 1 točko.
- Jahači, ki ob pozdravu ne bodo vzeli vajeti v eno roko, bodo kaznovani z znižanjem ocene za 0,5 % od skupnega rezultata. (Dresurni pravilnik FEI 2023, člen 424, 4.2.2.).

½ PIRUETA V KORAKU / OBRAT NA ZADNJEM TRUPU

Težava:	Ocena
- hud upor in neposlušnost vseskozi	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- za nekaj korakov zastal zadaj - zastal za en (1) korak	Pod 5 5 ali manj

- očitno ni v 4 taktih ves čas - izgubljen 4 takti ritem v drugem delu	Pod 5 5 ali manj
- zelo velika - križanje zadnjih nog za več korakov - zelo široka ali stopi ven/stopi vstran zadaj - korak nazaj	5 ali manj
- precej velika - izgublja nošenje samega sebe, pada na prednji del	5.5 ali manj
- (očitna) previtost v napačno smer skozi cel lik	5 ali manj

Dodatni poudarki:

- **Obrat na zadnjem trupu** (otroci, konji 5 let) se prikaže iz/v srednjega koraka ali kasa; **Pol pirueta v koraku** se zahteva iz zbranega koraka, pri čemer morajo poniji in konji stari 6 let, v polpirueti v koraku le za trenutek skrajšati korak. Piruete v koraku je treba zaključiti z nekaj jasnimi koraki zbranega koraka. Nadaljevanje v galop neposredno iz piruete v koraku (naloga mladinci) ali pirueta v koraku brez nekaj jasnih korakov korakanja pred/za pirueto (npr. pri PPG) mora zmanjšati oceno.
- Pazite tudi na aktivnost, pravilno previtost, konj se nosi sam, velikost in na to, da konj z zadnjimi nogami ne pobegne navznoter ali navzven. Stopa z eno zadnjo nogo pod telo proti težišču.
- Piruete v koraku je treba ocenjevati neodvisno od kvalitete koraka.

NAVADNA MENJAVA GALOPA:

Težave:	Ocena
- hud upor in neposlušnost vseskozi	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- izguba kontra galopa brez jasnega popravka pred menjavo ali - menjava vodilne noge pred prehodom v korak ☉II brez menjave	Pod 5 za oba, menjavo in kontra galop
- napačen ali križa po drugem prehodu - oba prehoda s koraki kasa v / iz koraka - korak je jasen pas ali kasljanje	Pod 5 (nižje, odvisno od stopnje težav)
- en prehod z nekaj koraki kasa v / iz koraka - ritem koraka ni jasen - jasen prehod, vendar vmes le en (1) korak - galop in korak nista dovolj pravilna - zelo nenatančna izvedba glede števila korakov (7 ali več) - zelo nenatančna izvedba glede postavitve	5 ali manj

(Pol) MALI KROG, KROG, SERPENTINE:

Dodatni poudarki:

1. Mali krog (8 ali 10 m):

Natančnost: pravilna velikost na zelenem mestu, oblika. Za nenatančno jahanje odštejte 0,5-1 točke.

Mali krog v kontra galopu v prostem programu z glasbo pri Poni jahačih, ne more nadomestiti obveznega lika malega kroga, ki mora biti prikazan v pravem galopu (!).

2. Polovica malega kroga (10 m):

Preverite natančnost 10m polkroga, izravnano na srednji liniji ter pravilno previjanje. Odštejte 0,5-1 točke za nenatančno jahanje, kadar so polkrogi očitno preveliki ali sprememba previtosti ni natančno prikazana na srednji liniji ali kadar konj ne ostane na eni (1) stezi.

3. Krog (20 m):

Točnost krožne črte in polmera 10m na 1/2 kroga (pogosto je prikazan preveč plosko). Odštejte 0,5-1 točke za nenatančno jahanje.

4. Serpentine:

Natančnost: začetek/konec na sredini kratke steze, sekanje prvega in zadnjega vogala, enakost in postavitve zank, pravilna sprememba previtosti. Za nenatančno jahanje odštejte 0,5-1 točke.

ODSTOPANJE:

Težava:	Ocena
- hud upor in neposlušnost vseskozi, Konj uide izpod nadzora.	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- jasen upor, ki je jasno usmerjen proti jahačevi roki - brez negibnosti pri stoj - brez diagonalnih korakov - zelo hiti - oba prehoda z jasno izgubo ritma - (zelo) močno postrani	Pod 5 (nižje, odvisno od stopnje težav)
- kratek stoj - nepremičnost ni takojšnja/ ni v celoti izvedena - korak naprej po zaustavitvi - nepravilno število korakov - en prehod z izgubo ritma - odstopanje ni popolnoma diagonalno - konj spušča tilnik, nosna linija za vertikalno (!) ali rahlo nad vertikalno (!) - izguba izravnano	Odštejte do 2 točki, odvisno od kvalitete odstopanja.

VAJE NA DVEH STEZAH:

Odmik na pritisk lista ☞II brez previjanja v telesu, previtost samo v vratu
Pleča bočno, Traver, Ranver, Traver po diagonali v kasu ☞II stranska gibanja

Težava:	Ocena
- močno upiranje in neposlušnost vseskozi	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- huda izguba pravilnosti ritma v celotni vaji - napaka v hodu, ki se ne popravi takoj - brez previtosti, previt v napačno smer (razen pri odmiku, kjer ni previtosti v telesu) - popolna izguba energije, izguba želje po gibanju naprej	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- ni natančno izvedeno od črke do črke - nepravilno pozicioniranje na začetku	Odštejte do 2 točki, (odvisno od stopnje težav)

Dodatni poudarki:

1. Pleča bočno:

Na koncu, pred vogalom, se pleča vrnejo na stezo in se poravnajo z zadnjim delom telesa, vendar ne pred malim krogom ali diagonalno linijo.

2. Traver po diagonali:

Če se traver začne in/ali konča veliko prej kot na predpisanih črkah, lahko to olajša izvedbo samega giba ali naslednjega giba.

- npr. pri nalogah PSG ali nalogah mladih jahačev, ko se traverji v kasu jasno končajo pred G, se jahač izogne jahanju naprej/vstran.
- npr. pri PSG, ko se 2. traver v galopu jasno konča pri R namesto pri M, jahač dobi več prostora za pripravo menjave v skoku pri M.
- npr. pri GPS, ko se traverji v kasu začnejo jasno pred črko, jih lahko jahač pokaže manj strme, kot je zahtevano.

Če gib ni natančno izveden od črke do črke, naj sodnik od prvotne ocene odšteje od 0,5 do 1 točke.

3. Cik cak traver (v kasu):

Prepričajte se, da so cik-cak traverji enako oddaljeni od srednje linije, simetrično izvedeni in dovolj daleč vstran, npr. do četrtingske črte, če se zahteva 5m vstran. Previtost mora biti enaka na obeh straneh. Če jahač cik-cak ne pokaže v skladu z zahtevami, mora sodnik odšteti 0,5-1 točko.

TRAVER V GALOPU:

Težave:	Ocena
- močno upiranje in neposlušnost vseskozi	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- napaka v hodu - brez previtosti, previt na napačno stran	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- 1 menjava s križanjem - izguba želje po gibanju naprej	5.5 ali manj

CIK CAK V GALOPU:

Težave:	Ocena
- pokaže nekaj traverjev v napačnem galopu ali kasu	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- 2 in več napak pri štetju - 2 in več menjav s križanjem - več menjav s kratkim korakom zadaj - jasna izguba galopa - neodzivanje na dejstva, prikaz traverja v napačnem galopu - ves čas preveliko previjanje v nasprotno smer	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- 1 napaka v štetju - 1 menjava s križanjem	5.5 ali manj
- 1 menjava kratka zadaj - cik-cak ni simetričen, ni od/do četrtnine linije, ko je zahtevanih 5m vstran - 1-2 koraka previjanja v nasprotno smer pred menjavo - ena menjava kratka zadaj	Odštejte 0.5 – 1 točke (odvisno od stopnje težav)

Dodatni poudarki:

- Če so cik-caki na splošno slabo postavljeni, niso enako oddaljeni od srednje linije, so prestrmi ali komaj kaj vstran, je treba ocene zmanjšati za 0,5 do 1 točke. Zadnja menjava v cik-caku v GP mora biti na G, tudi če se cik-cak konča prej.
- Traverji po diagonali v prostem programu z glasbo ne smejo biti manj strmi kot v ustrezni nalogi.

MENJAVA GALOPA V SKOKU:

Težave:	Ocena
- ni prikazano: '0' je mogoča le, če ni menjave v skoku, prehod poteka skozi kas ali korak in konj ne pokaže nobenega galopa pred/za menjavo	0
- hud odpor in neposlušnosti vseskozi - pozno zadaj/spredaj ali križa za več korakov	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)

- pozno zadaj/spredaj (križa) za en korak:	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- menjava vidno ni na dejstvih za 1 korak, vendar je pravilna	Odštejte 0.5 – 1 točke

Dodatni poudarki:

- Menjava galopa v skoku po podaljšanju mora biti zadnji korak na diagonali, da se pokaže, da je konj pri prehodu izravnani. Izvedba na stezi ali celo v vogalu naj zmanjša oceno za menjavo za 0,5-1 točke.
- Ocena za pravilno menjavo, ki ni izvedena na dejstvih jahača ali jo konj sam predvideva, se prav tako zniža za 0,5-1 točke in ne more biti višja od šest (6).

MENJAVE GALOPA V SKOKU V SERIJAH:

Težave:	Ocena
- hud odpor in neposlušnosti vseskozi - križanje za več korakov - številne nepravilne menjave in napake v številu	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- 2 napaki v menjavah (zamudi zadaj/spredaj) - prekinitve serije - prekinitve hoda znotraj serije, takoj popravi - konj pokaže serijo menjav v galopu šele po več poskusih	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- 1-2 menjave kratek zadaj - 1-2 menjave z zadnjimi nogami skače skupaj - 1 menjava s križanjem - pravilne menjave, vendar ima konj jasno napako v hodu pred ali po seriji (takoj popravi) - konj se ne odzove takoj na jahačeva dejstva ali pa jih predvideva	5,5 ali manj (odvisno od števila menjav in kvalitete gibanja)
Napake v številu: (ocena je odvisna od števila menjav in kvalitete gibanja)	
- več/mnogo napak v številu	Pod 4
- dve (2) napaki pri štetju - nezadostno število, dve (2) menjavi manj kot je zahtevanih - več menjav, kot je potrebnih	Pod 5
- ena (1) napaka pri štetju - kvalitetne menjave, dve (2) menjavi več, kot je zahtevano - zelo kvalitetne menjave, dve (2) menjavi več, kot je zahtevano, prikazane na jahačevih dejstvih ☹️	5.5 ali manj
- njegova/njena napaka pri štetju	Znižajte oceno za 2 točki, največ 6

Dodatni poudarki:

- Preverite, kdo je naredil napako? Ali je jahač napačno štel ali pa se konj ni odzval na dejstva, kaj je slabše.
- Določite napake glede na število zahtevanih menjav: Dve (2) napačni menjavi v seriji treh (3) je očitno slabše kot dve (2) od petnajstih (15).
- Opazujte, ali se napake pri menjavah (zadnje noge skače skupaj, krajša v eno stran) dogajajo na isto nogo.
- Slaba kvaliteta galopa pred ali po seriji mora znižati oceno.

PIRUETA V GALOPU:

Težave:	Ocena
- hud odpor in neposlušnosti vseskozi - jasna napaka v ritmu, pade v kas ali korak med pirueto	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- konj med pirueto menja galop za 1-2 koraka - zadnje noge ves čas jasno skačejo skupaj - napaka v ritmu v galopu/za trenutek pade v kas/ korak - izguba nadzora, polna pirueta v 3-4 korakih - pretirano vrtenje, izguba ravnotežja na koncu - velika, jahanje malega kroga/obračanje okoli sredine - izredno zvit v/iz piruete	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- menja v pirueto/iz piruete, takoj popravi - izguba ritma neposredno pred/za pirueto, takoj popravi - zadnje noge skušajo skakati skupaj - izguba jasnega ritma galopa - velika, zadnje noge delajo majhen krog - ekstremno vzpenjanje (= blokada hrbta, izguba zamaha) - konj očitno previt v napačno smer	5 ali manj
- konj menja tik pred pirueto, ko se zbira, ali tik po njej, vendar takoj popravi (težava z ravnotežjem).	5.5 ali manj, odvisno od kvaliteta piruete
- očitno izgublja aktivnost in tekočo izvedbo - popolnoma zvit v pirueto/iz piruete	5.5 ali manj
- pozno/ zgodnje izvajanje, ne na predpisani liniji - rahla neizravnost pri približevanju/po pirueti - povprečna kvaliteta galopa pred in po pravilni pirueti	Odštejte 0.5 – 1 točke (odvisno od stopnje težav)

Dodatni poudarki:

- Prepozno ali prezgodnje izvajanje piruete je treba kaznovati z ustreznim znižanjem ocene, odvisno od tega, kje je bila pirueta prikazana. Prav tako se zniža, če pirueta ni prikazana na predpisani liniji.

- Menjava nog približno 3 do 4 korake pred ali po pirueti, ki ni povezana s pirueto ☞II odštejte 2 točki, vendar največ ocena 6.
- "Plezanje" je pretirano dviganje prednjega dela, ki pogosto ni več povezano s kontaktom. Pirueta postane upočasnjena in je videti nenaravna. Konj zategne hrbet in izgubi skok ter tendenco gibanja naprej.
- Slaba kvaliteta galopa pred/za (1/2) pirueto mora znižati oceno za (1/2) pirueto.

PIAF:

Težave: Težave z ritmom:	Ocena
- hud odpor in neposlušnosti vseskozi - piaf le rahlo nakazan - izredno zvit in proti jahačevim dejstvom	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- izgublja pravilnost, diagonale so vidno iz ritma. - konj prekine piaf po nekaj korakih, galopira ali pade v korak - prekinitiv s krajšim mirovanjem - očitno se preveč premika naprej (~ 4m+ = polovični koraki) - več jasnih korakov nazaj - pokaže le ~ 50 % zahtevanega števila korakov - skrajno pomanjkanje izravnosti, proti jahačevim dejstvom	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- nekaj izgube pravilnosti, diagonale niso vedno prepoznavne - prevelik premik naprej (~ 3 metre +) - nekaj jasnih korakov nazaj - pokaže jasno premalo korakov (~ 30-40 % manj) - močno balansiranje s strani na stran - ekstremno nihanje ali stalno jasno križanje s prednjima ali zadnjima nogama - konj se nastopa s prsti/kopitom vseskozi - ekstremno opiranje na prednje noge, razdalja med prednjimi in zadnjimi nogami (base) postane zelo široka, konj se s tem izogne prenašanju teže na zadnje noge	5 ali manj
- premalo korakov piafa - trenutna izguba tendence gibanja naprej	Odštejte 1 točko (odvisno od stopnje težav)

Dodatni poudarki:

PIAF v nalogah Intermedier A, Intermedier B in Intermedier II:

Popolnoma regularni, zelo ekspresivni koraki piafa, kjer se konj lahko premakne za en (1) meter naprej v nalogi Inter II ali dva (2) metra v nalogi Inter A/B, so lahko nagrajeni z (zelo) visoko oceno/najvišjim možnim številom točk.

Če je piaf prikazan "bolj ali manj na mestu", kot v GP, in je izveden na "odličen" način, morajo biti sodniki pripravljene dati najvišjo oceno, saj smernice določajo le, da je dovoljeno napredovati do enega (1)/dva (2) metra, ne pa, da mora piaf "napredovati" en (1)/dva (2) metra.

PIRUETA V PIAFU:

Pirueta v piafu se ocenjuje kot piaf. Prikazana je lahko na več načinov: od 90° do 360° ali v obliki pahljače s spremembami smeri. Pirueta v piafu, ki ni pravilno izvedena, se ne sme obravnavati kot težavnostna stopnja.

Ni priporočljivo izvesti piruete za več kot 360° v eno smer, v dobro uravnoteženi koreografiji.

Pravilna izvedba:

- Kot pri piafu,
- Konj se obrne okoli notranje zadnje noge, polmer je čim manjši, ne več kot 1/2 m,
- Ohranjanje enake stopnje aktivnosti in prožnosti hrbta in korakov,
- Zelo rahla previtost v smeri zahtevanega gibanja,
- Če je mogoče, je treba pokazati 1/4 ali 1/2 piruete v piafu na obe strani, da se pokaže, da je konj dobro treniran.

Težave:	Ocena
Glej napake v piafu	Enako kot za piaf
- jasna napaka ritma v piafu - stopi nekaj korakov nazaj - preveč korakov naprej - zelo širok korak ali izstopanje, da se izogne prevzemanju teže na zadnji del - zelo velika (~ 2 do 3 m) - obračanje okoli sredine	5 ali manj

PASAŽ:

Težave:	Ocena
- hud odpor in neposlušnosti vseskozi - prepoznaven le kratek del - napaka v ritmu za več korakov - popolnoma nepravilen ves čas - ni prikazana zbranost, le počasen kas	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- premalo pravilen, za nekaj korakov izgubi ritem - podoben kasu, brez kadence (vseskozi) - skoraj koraka z zadnjima nogama - razdalja pasaža je mnogo prekratka (le pribl. 50%)	Pod 5 (odvisno od stopnje težav)
- več neenakomernih korakov spredaj ali zadaj - več korakov z dvojnim ritmom - občutno zibanje pleč ali zadnjega dela telesa	5.5 ali manj

- križanje sprednjih ali zadnjih nog vseskozi - zadnje noge preveč iztegnjene nazaj, zato to negativno vpliva na prehode v piaf.	
---	--

Dodatni poudarki:

Ocena za pasaž, ki je očitno krajši od zahtevane razdalje (npr. po upor), mora biti ustrezno zmanjšana. Pasaž, ki je prikazan na največ 50 % zahtevane razdalje, se ne more šteti za zadostnega in mora biti ocenjen z oceno nižjo od 5.

TRAVER PO DIAGONALI V PASAŽU:

Traver po diagonali v pasažu se šteje kot pasaž. Lahko je prikazan kot posamezni traver po diagonali v pasažu v eni smeri ali kot cik-cak.

Izvesti ga je treba vsaj 5m vstran, da bo prepoznaven. Traver po diagonali v pasažu, ki ni pravilno izveden, se ne sme šteti za težavnostno stopnjo.

Pravilna izvedba:

- Kot za pasaž,
- Rahlo, a enakomerno previt, rahlo križanje nog,
- Če je mogoče, je treba traver po diagonali v pasažu pokazati enako na obe strani.

Težave:	Ocena
- Glej napake v pasažu	Enako kot za pasaž
- Napačna previtost	5.5 ali manj (odvisno od stopnje težav)

PREHODI PASAŽ – PIAF – PASAŽ:

Težave:	Ocena
- hud odpor in neposlušnosti vseskozi - oba prehoda v in iz piafa sta neuspešna	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav)
- pomanjkanje poslušnosti, npr. en neuspešen prehod - zelo nepravilni koraki, ki se v eni točki prevesijo v galop ali korak v enem prehodu - zelo nedefiniran, predolg (na razdalji ~ 5+ metrov) - zelo postrani	Pod 5 (nižje, odvisno od stopnje težav)
- nedefinirano, iz "polovičnih korakov piafa« - rahla izguba ritma/pravilnosti pri enem prehodu	5.5 ali manj

Dodatni poudarki:

Opazujte prehode pasaž-piaf-pasaž v povezavi s piafom ali pasažem:

- Na splošno je treba prehode med piafom in pasažem obravnavati v povezavi s piafom in pasažem: Slabo priseden piaf ne more nenadoma pripeljati do zelo zbranega, dobrega

prehoda. Zato ocena za prehod praviloma ne sme biti bistveno višja od ocene za piaf in pasaž.

Izjema: Konj po pravilnem pasažu pokaže piaf, ki se dobro začne, nato se prekine z uporom in se na koncu spet pokaže v ritmu. V tem primeru je lahko ocena za prehod bistveno višja od ocene za piaf.

- Če se piaf premakne preveč naprej ali ne pokaže dovolj korakov, prehod ni jasno opredeljen, ocena ne sme biti višja kot največ eno (1) točko višji od piafa.
- Nenatančno jahanje lahko privede do večkratnega znižanja točk: npr. piaf očitno ni prikazan na predpisanem mestu (odbitek točk), tudi prehod ni tam, kamor sodi (odbitek), in naslednji prehod je očitno prekratek (odbitek).
- Prehod galop - pasaž mora jasno izhajati iz pasaža.
- Če konj izgubi zadnji pasaž na srednji liniji, to vpliva tudi na oceno za stoj, saj ni prehoda pasaž - stoj (glej spodaj).

OSTALI PREHODI:

Težava:	Ocena
Prehod korak – pasaž/ korak – galop - hud odpor, neposlušnost in neizravnost vseskozi - neuspešen poskus, prehod iz pasaža v galop se izvede šele po ~ 10 - 15 m - prehod v pasaž ali galop iz pasa - prehod v pasaž ali galop iz kasljanja	1, 2 ali 3 (odvisno od stopnje težav) Odštejte 1 točko (odvisno od stopnje težav, vendar največ 5.5)
Prehod pasaž - pojačan kas - pasaž - en (1) neuspešen prehod (npr. konj preide v galop)	5 ali manj, odvisno, kako hitro popravi
Prehod pasaž - stoj - Konj jasno prekine pasaž nekaj metrov (5-10 m) pred stoj	Ocena za pasaž: 5 ali manj Ocena za stoj: Zmanjšaj oceno za 1-2 točki
Prehod galop - kas vključno z zbranim kasom M-R - prehod ni uspešen, skoraj ni prikazanega zbranega kasa med M - R - prehod ni na dejstvih in prikazanih le nekaj metrov kasa - Konj vidno napačno previt	1,2 ali 3 4 ali manj Zmanjšaj oceno za 1-2 točki

PODAJ IN SKRAJŠAJ VAJETI:

Pri vaji "podaj in ponovno skrajšaj vajeti" je treba pokazati jasno sprostitvev kontakta, če jahač vidno ohrani kontakt, mora biti ocenjen z oceno 5 ali manj.

PUSTITE KONJU, DA SE RAZTEGNE NA DOLGIH VAJETIH:

Če ni vidnega podaljševanja in raztezanja okvirja v smeri naprej-navzdol, mora biti ocena 5 ali manj. Bodite pozorni na to, ali jahač ponovno prevzame vajeti mehko, brez odpora konja in ne da bi konj izgubil ritem in ravnotežje. Vedno je treba ohraniti lahek kontakt.

SPLOŠNO POMEMBNO:

Upoštevati je treba, da lahko jahač vsak lik, figuro in vajo izvede le enkrat, npr. kroženje v primeru upora za drugi poskus ni dovoljeno in bo kaznovano z napako v poteku naloge.

Upošteva se le ocena prvega poskusa.

Prehodi iz figure drugega poskusa, npr. iz piafa, se ne upoštevajo. Tudi če je bil 1. prehod prikazan pravilno, mora biti skupna ocena za prehode zelo nizka.

NAVODILA ZA SODNIKE- FEI NALOGE PROSTEGA PROGRAMA Z GLASBO

Tehnične ocene:

Ocena za tehnično izvedbo je odvisna le od kvalitete izvedbe obveznih likov, figur in vaj v nalogi. Točkovanje je enako kot pri standardnih nalogah. Sodnik za vsak prikazan lik, figuro ali vajo dodelil polno ali polovično oceno. Če jahač lik, figuro ali vajo izvede večkrat, mora sodnik dati več posameznih ocen, ki jih nato ob koncu naloge povpreči v končno oceno za ta lik, figuro ali vajo.

Skupno število točk za tehnično izvedbo se izračuna tako, da se seštejejo končne ocene za vsak lik, figuro ali vajo (pomnožene s koeficienti) in delijo s številom likov, figur ali vaj in koeficientov. Odbitki v primeru napak, glej spodaj.

Umetniška ocena:

Pet umetniških ocen se točkuje s polnimi, polovičnimi ali decimalnimi ocenami in se pomnoži z njihovimi koeficienti:

1. Ritem, energija in elastičnost,
2. Harmonija med jahačem in konjem,
3. Koreografija,
4. Stopnja zahtevnosti,
5. Glasba in interpretacija glasbe.

Skupno število točk za umetniški nastop se izračuna tako, da se sešteje pet končnih ocen in pomnoži z njihovimi koeficienti.

Vse umetniške ocene so bolj ali manj odvisne od kvalitete tehnične izvedbe. Posebej pomembno je, da so umetniške oznake za

1. Ritem, energija in elastičnost,
2. Harmonija med jahačem in konjem ter
4. Stopnja težavnosti (DoD).

In se morajo ujemati s tehnično oceno.

To pomeni, da če prosti program z glasbo kaže visoko stopnjo težavnosti, vendar je tehnična izvedba nepravilna, je treba znižati zlasti ocene za harmonijo in stopnjo težavnosti (DoD).

Po drugi strani pa, če je kvaliteta izvedbe visoka, stopnja zahtevnosti pa nizka, se ocena stopnje težavnosti (DoD) ne more bistveno povečati.

Prav tako lahko ocene za

3. Koreografija in,
5. Interpretacija glasbe.

negativno vplivajo v primeru upora, neposlušnosti in težav.

Odbitki od umetniške ocene:

Čas: V primeru, da naloga prostega programa z glasbo očitno presega ali ne dosega zahtevanega časa, se od skupne ocene odšteje 0,5 % (odstotne točke).

Manjši spodrseljaj v določenem času (približno 10 sekund) je treba obravnavati velikodušno brez odbitka točk, zlasti če se pojavijo neobičajne okoliščine (kot so zunanje motnje ali slabe razmere na terenu).

Napake: Za vse vrste tehničnih napak glej Pravila FEI za dresuro, čl. 419, 420.

Glasba: Če se ne ujema s hodi, prehodi ali končnim pozdravom, je treba oceno za glasbo znižati.

Nadaljnji odbitki v primeru opustitve ali napačne izvedbe so navedeni v nadaljevanju.

Izvedba likov, figur in vaj:

Vhod in stoj:

Upoštevati je treba napake pred prvim pozdravom.

Korak:

Vsak korak je treba prikazati 20m zaporedoma na ravni ali ukrivljeni liniji. V zbran korak se lahko vključi 1/2 piruete (180°).

Dodatno so dovoljeni tudi pleča bočno in odmik na pritisk lista, vendar ne nadomeščajo zahtevanih 20m zbranega koraka.

Polpirueta v koraku:

Polpiruete v koraku se morajo izvajati iz zbranega koraka in preiti v zbrani korak. V nasprotnem primeru gre za obrat na zadnjem trupu. Polpiruete v koraku je treba prikazati pod kotom 180°.

Mali krog:

Obveznen mali krog v galopu (Poni jahači Prosti program z glasbo) mora biti prikazana v pravem galopu in ne v kontra galopu! Če je izpuščen ali prikazan v kontra galopu kot edina izvedba, mora biti ocena za mali krog/zbrani galop < 5.

Stranhodi:

- Pleča bočno morajo biti v zbranem kasu in na razdalji 12m.
- Traver v kasu je treba pokazati vsaj 5m na vsako stran, da se štejejo kot obvezna vaja.
- Kas: V kasu so vedno dovoljene menjave smeri (cik-cak traver).
- Galop: Pri mladincih je v galopu dovoljena samo ena menjava smeri.
- Menjava smeri (cik-cak) v galopu je za mlade jahače dovoljena od prostega programa z glasbo dalje.
- Napake: Napaka pri menjavi galopa v skoku neposredno na koncu traverja zmanjša oceno samega traverja (razen v JUN PPG, kjer je vsaka menjava ocenjena s svojo oceno).
- Koti traverjev so odvisni od jahačeve presoje. Vendar se traverji, ki niso pod kotom ustreznih standardnih nalog, štejejo za zelo lahke.
- Traverji in ranverji so dovoljeni kot dodatni del koreografije, vendar ne nadomeščajo zahtevanih traverjev po diagonalni.

Pojačave:

- Zaradi dobrobiti konja lahko pojačani kas prikazujemo le na ravni liniji. Dovoljena je zelo rahla krivina (npr. zanka vzdolž dolge steze).
- Pojačani kas na krožni liniji ali skozi dva vogala se šteje le za srednji kas. Če je prikazan na močno ukrivljeni liniji kot edina izvedba, mora biti tehnična ocena < 5, oceni za koreografijo in stopnjo težavnosti (DoD) pa ne moreta biti višji od 5,5.
- Dovoljen je pojačani kas po kratki diagonalni.
- Pojačan galop je dovoljen na ukrivljeni liniji/krožni liniji.
- Prehod iz pojačanega kasa v stoj naj ne bo preveč nagel, temveč naj se stopnjuje v stoj (dobrobit konja!).
- Nepravilna menjava galopa v skoku pri prehodu iz pojačanega galopa, zmanjša oceno za pojačan galop (razen v JUN PPG, kjer je vsaka menjava posebej ocenjena).

Piruete v galopu:

V skladu z zahtevami naloge je treba pokazati piruete (polovične, cele, največ 2x) vsaj 1x na vsako stran iz zbranega galopa v zbran galop.

- Piruete v galopu, izvedene iz/v stoj, korak ali piaf, se upoštevajo le, če so poleg izvedene še piruete na isto stran (iz/ v galop). Če sta to edini prikazani pirueti na eno stran, mora biti tehnična ocena za pirueto na to stran nižja od 5, oceni za koreografijo in stopnjo težavnosti (DoD) pa ne smeta biti višji od 5,5.

- Dvojne piruete je treba oceniti kot eno figuro in ne kot povprečno oceno dveh enojnih piruet.
- Kombinacija piruet levo/desno mora imeti vmes vsaj 3-4 korake v galopu.

Piaf; prikazati ga je treba vsaj enkrat, z najmanj 10 koraki naravnost.

Piruete v piafu: štejejo le kot dodatek k obveznemu piafu in se ocenjujejo kot piaf, vsakič, ko so prikazane. Piruete v piafu se lahko izvajajo na več načinov: od 90° do 360° ali v obliki pahljače s spremembami smeri. Več kot 360° na eno stran ni priporočljivo v dobro uravnoteženi koreografiji.

Pasaž mora biti prikazan vsaj enkrat, najmanj 15m na ravni ali ukrivljeni liniji.

Traverji v pasažu štejejo le kot dodatek k obveznemu pasažu in se ocenijo kot pasaž, vsakič, ko so prikazani. Lahko se pokažejo kot posamezni traver po diagonali v eni smeri ali cik-cak. Izvesti jih je treba vsaj 5m vstran, da so prepoznavni, in jih je najbolje pokazati na obe strani.

Piruete v piafu in traver po diagonali v pasažu se lahko štejejo za težavnost le, če so dobro izvedeni (7 ali več).

Pasaž - Piaf - Pasaž prehodi: Ti prehodi štejejo le, če so prikazani kot prehodi pasaž - piaf - pasaž. Prehod iz pasaža ali traver po diagonali v pasažu, v pirueto (1/2) v piafu in nazaj v pasaž ali traver po diagonali v pasažu, se štejejo kot prehodi.

Odbitki v primeru opustitve ali izvedbe, ki ni v skladu s pravili

I. Opustitve (za tehnično izvedbo ni mogoče dobiti nobene ocene).

Opustitve:

Če je bil obvezni lik, figura ali vaja popolnoma in **namerno** izpuščena, ga mora sodnik oceniti z ničlo (0).

Ocene za koreografijo in stopnjo težavnosti (DoD) ne smejo biti višje od 5,5.

Sodnik gre lahko s tema dvema ocenama še nižje, če je bil izpuščen več kot en lik, figura ali vaja.

II. Figure in vaje višje težavnosti (= figure in vaje, ki niso navedene v nalogi):

Če tekmovalec namerno pokaže figure ali vaje višje težavnostne stopnje (= ki niso navedeni v nalogi!), ocena za tehnično izvedbo te figure ali vaje ni mogoča.

Ocene za koreografijo in težavnostno stopnjo ne smejo biti višje od 5,5.

Sodnik se mora odločiti, ali gre s tema dvema ocenama še nižje, če je bil namerno prikazana več kot ena figura ali vaja višje težavnostne stopnje.

Par jahač/konj ne bo več izključen, če bo pokazal figuro ali vajo višje težavnostne stopnje.

Primeri za figure ali vaje višje težavnostne stopnje (če so namerno izvedeni):

Poni jahači: Menjave galopa v skoku, traver po diagonali v galopu, piruete v galopu, piaf, pasaž...

Mladinci: Piruete v galopu, piaf, pasaž...

Mladi jahači: Serija menjav galopa na dva koraka in/ali en korak, piaf, pasaž...

Intermedier I: Serija menjav galopa na en korak, piaf, pasaž...

Grand Prix: Elementi šole nad tlemi...

Sodnik mora biti vedno pozoren na to, ali so bile zahteve presežene namerno ali zaradi napake. Če poni pokaže menjavo galopa v skoku v kontra galopu, pokaže figuro višje težavnostne stopnje, vendar je zelo malo verjetno, da je bil to jahačev namen.

III: Izvedba, ki ni v skladu s pravili prostega programa z glasbo:

Lik, figura ali vaja, zahtevana v nalogi, je bila prikazana, vendar na napačen način, kar pomeni, da je ocena za tehnično izvedbo mogoča, vendar mora biti zelo nizka, če je lik, figura ali vaja izvedena napačno.)

Illa: Namerno preseganje zahtev:

Če je bil obvezni lik, figura ali vaja namerno (ne zaradi napake!) prikazana nad zahtevami, mora biti ocena tehnične izvedbe tega lika, figure ali vaje nižja od 5, ne glede na to, da je bil ta prikazan pravilno. Povprečne ocene niso dovoljene.

Ocene za koreografijo instopnjo težavnosti (DoD) ne smejo biti višje od 5,5.

Poni jahači:

- **Očitno** več kot pol pirueta v koraku (~ 270°).

Mladinci:

- **Očitno** več kot pol pirueta v koraku (~ 270°).

- Serija menjav v galopu na vsak 4 korak ali manj ☹II končna ocena za vse menjave < 5

- Več kot ena menjava roke v galopu ☹II končna ocena za vse traverje po diagonali v galopu < 5

Mladi jahači:

- **Očitno** več kot polpiruete v galopu (~ 270°) ☹II končna ocena za vse piruete na to stran < 5

Intermedier I:

- **Očitno** več kot ena pirueta v galopu (>360°) ☹II končna ocena za vse piruete na to stran < 5

Intermedier A/B:

- **Očitno** več kot polna pirueta v galopu (> 360°) ☹II končna ocena za vse piruete na to stran < 5

- Pirueta v piafu poleg navadnega piafa ☹II končna ocena za piaf < 5

- Traver po diagonali v pasažu poleg navadnega pasaža ☞II končna ocena za pasaž < 5

Grand Prix:

- **Očitno** več kot dvojna pirueta v galopu (dve pirueti po > 360° v eni neprekinjeni figuri) ☞II končna ocena za vse piruete na to stran < 5

III b: Izvajanje ni v skladu s pravili

Če je bil obvezni lik, figura ali vaja namerno (ne zaradi napake!) prikazana drugače, kot je zahtevano, ne da bi bil vsaj enkrat pravilno prikazana, mora biti ocena tehnične izvedbe tega lika, figure ali vaje nižja od 5.

Ocene za koreografijo in stopnjo težavnosti (DoD) ne smejo biti višje od 5,5.

Ti liki, figure in vaje so dodatno dovoljeni.

Hodi:

- Korak, ki ni prikazan na ravnih ali ukrivljenih linijah, ampak je jasno izveden kot bočna vaja (npr. pleča bočno ali odmik na pritisk noge **kot edina izvedba**).
- Pojačan kas, prikazan na krožni liniji ali skozi dva vogala **kot edina izvedba**.
- Zbrani galop brez prikazanega 8m malega kroga (Poni jahači PPG).

Figure in vaje:

- Piaf je prikazan **samo** kot pirueta ☞II končna ocena za vse piafe < 5
- Pasaž je prikazan **samo** kot traver po diagonali ☞II končna ocena za vsa zaporedja pasaža < 5

III c: Izvedba pod zahtevami:

Če je bil obvezni lik, figura ali vaja prikazana namerno (ne zaradi napake!) in bistveno pod zahtevami ter ni bila vsaj enkrat pravilno prikazana, mora biti ocena tehnične izvedbe tega lika, figure ali vaje nižja od 5.

Ocene za oboje, koreografijo in stopnjo težavnosti (DoD), je treba ustrezno zmanjšati (!).

Ti liki, figure in vaje so dodatno dovoljeni.

- Očitno manj (~ 30-40 %) kot 20m **zaporedoma** zbranega ali pojačanega koraka.
- Očitno manj (~ 30-40 %) kot 1 x 15m pasaža.
- Očitno manj kot 1 x 10 ravnih korakov piafa.
- Polovična pirueta namesto polne piruete.
- **Namerno** premalo menjav v seriji (ne zaradi napake).

Če jahač ne more pokazati zahtevanega števila menjav zaradi napake ali upora konja, dobi tehnično oceno < 5, vendar se ocene za koreografijo in stopnjo težavnosti (DoD) ne zmanjšajo samodejno, lahko pa se zmanjša ocena za harmonijo.

IV: Napake jahača

Če jahač poskuša z rokami vplivati na občinstvo, je treba oceno harmonije zmanjšati za 0,5 točke. Sodnik mora odšteti 1,0 točko v primerih, ko jahač pogosteje poskuša vplivati na občinstvo z rokami.

Zadavne like, figure ali vaje je treba tehnično oceniti kot običajne, razen če jahač na konja ne vpliva z rokami. To bi moralo povzročiti dodatno nezadostno tehnično oceno za posamezni (-e) lik (-e), figuro (-e) ali vajo (-e).

OZNAČEVANJE ODBITKOV IN NEPRAVILNIH IZVEDB PRI NALOGAH PROSTEGA PROGRAMA Z GLASBO

NAVODILO ZA OZNAČEVANJE ODBITKOV IN NEPRAVILNIH IZVEDB PRI NALOGAH PROSTEGA PROGRAMA Z GLASBO

V skladu z: Smernice za sodnike – Fei naloge prostega programa z glasbo.

Za vse vrste napak glejte Pravila FEI za dresuro.

Očitno nad/pod zahtevano časovno omejitvijo: Odbitek 0,5 odstotne točke od skupne umetniške ocene.

Tehnične ocene: pol ocene (0,5); umetniške ocene: lahko se uporabijo decimalke (0,1).

			Končna tehn. ocena	Koreografija	Stopnja težavnosti
I.	Namerno (!) izpuščanje obveznega lika, figure ali vaje		0	Max 5.5	Max 5.5
II.	<u>Namerno</u> prikazovanje lika, figure ali vaje VIŠJE TEŽAVNOSTI Primer: serija na vsak drugi korak v prostem programu pri mladih jahačih		Ocena ni mogoča	Max 5.5	Max 5.5
	NI VEČ IZKLJUČITVE		(ni več opcije na testni poli)		
III.	NEPRAVILNA IZVEDBA				
III a.	Namerno PRESEGANJE zahtev		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Ne glede na katero koli drugo pravilno izvedbo (!) Primer: Celotna pirueta v prostem programu mladih jahačev		Brez povprečne ocene	Max 5.5	Max 5.5

III b.	Izvedba <u>namerno</u> NI V SKLADU S PRAVILI		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Velja samo, če lik, figura ali vaja ni bil pravilno prikazan vsaj 1x (!) Primer: Piaf samo kot pirueta v piafu				
III c.	Izvedba <u>namenoma</u> + <u>očitno</u> pod zahtevami		Pod 5	Zmanjšana ocena	Zmanjšana ocena
	Velja samo, če vaja/hod ni bil pravilno prikazan vsaj 1x (!)				
	Primeri: <u>očitno</u> manj kot 20m koraka zaporedoma				
	<u>Očitno</u> manj kot 15m pasaža				
	Namerno premalo menjav v zahtevani seriji				
	1/2 pirueta namesto zahtevane polne piruete				
Poni jahači	1/2 pirueta v koraku, vstavljena v zbran korak	Dovoljeno			
	Serpentine v kasu in/ali galopu	Dovoljeno			
	Cik - cak v kasu	Dovoljeno			
	Traverji/ranverji (ne nadomestijo traverjev po diagonali)	Dovoljeno			
	Dvojni mali krog v kasu in/ali galopu	Dovoljeno			
	Obvezni 8-metrski mali krog v galopu mora biti prikazan				

	v pravem galopu, sicer pod 5				
II.	Primeri figur ali vaj VIŠJE TEŽAVNOSTI - če so <u>namerno</u> prikazani:		Ocena ni mogoča		
	Menjava galopa v skoku, traver po diag. v galopu, pirueta v galopu, piaf, pasaž		(ni več opcije na test. poli)	Max 5.5	Max 5.5
III a.	Namerno PRESEGANJE zahtev				
	Ne glede na kakršno koli drugo pravilno izvedbo (!)				
	Očitno več kot 1/2 piruete v koraku (~ 270° in več)		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
III b.	Izvedba <u>namerno</u> NI V SKLADU S PRAVILI				
	Velja samo, če figura ali vaja ni bila pravilno prikazana vsaj 1x (!)				
	Korak prikazan na dveh stezah (kot pleča bočno/ odmik na pritisk lista)		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Pojačan kas samo na krožni liniji ali skozi dva vogala		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Zbrani galop brez obveznega malega kroga v pravem galopu		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5

Mladinci	Serijski menjavi galopa v skoku na vsak 5. korak ali več	dovoljeno			
	Traver po diagonali v galopu z eno menjavo smeri	dovoljeno			
II.	Primeri za figure ali vaje VIŠJE TEŽAVNOSTI - če so <u>namerno</u> prikazani:		Ocena ni mogoča		
	Pirueti v galopu, piaf, pasaž		(ni več opcije na test. poli)	Max 5.5	Max 5.5
III a.	Namerno PRESEGANJE zahtev				
	Ne glede na kakršno koli drugo pravilno izvedbo (!)				
	Očitno več kot 1/2 piruete v koraku (~ 270° in več)		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Serijski menjavi galopa v skoku na vsak 4. korak ali manj:				
	> Končna ocena za vse menjave galopa v skoku levo in desno		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Traver po diagonali v galopu z več kot eno menjavo smeri				
	> Končna ocena za vse traverje po diagonali levo in desno		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
III b.	Izvedba <u>namerno</u> NI V SKLADU S PRAVILI				
	Velja samo, če figure ali vaje niso bile pravilno				

	prikazane vsaj 1x (!)				
	Korak prikazan na dveh stezah (kot pleča bočno/odmik na pritisk lista)		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Pojačan kas samo na krožni liniji ali skozi dva vogala		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
Mladi jahači	Cik-cak v galopu	dovoljeno	Končna tehnična ocena	Koreografija	Stopnja težavnosti
	Kombinacija traver po diagonali -1/2 piruete v galopu	dovoljeno			
	Poleg zhtevane piruete še ½ piruete v galopu iz/v stoj, korak	dovoljeno			
II.	Primeri za figure ali vaje VIŠJE TEŽAVNOSTI - če so <u>namerno</u> prikazani:		Ocena ni mogoča		
	Serijski menjavi galopa v skoku na vsak 2. korak in/ali na 1 korak, piaf, pasaž		(ni več opcije na test. poli)	Max 5.5	Max 5.5
III a.	Namerno PRESEGANJE zahtev				
	Ne glede na kakršno koli drugo pravilno izvedbo (!)				
	Očitno več kot 1/2 piruete v galopu (~ 270° in več)		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
III b.	Izvedba <u>namerno</u> NI V SKLADU S PRAVILI				
	Velja samo, če figure ali vaje niso				

	bile pravilno prikazane vsaj 1x (!)				
	1/2 pirueta v galopu ni min. 1x iz galopa in v galop na vsako stran		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Izvedba koraka/ pojačanega kasa: glej Mladince				
Inter I	Kombinacija traverja po diagonali – pirueta v galopu	Dovoljeno			
	Pirueta v galopu iz/v stoj, korak, poleg zahtevanih piruet	Dovoljeno			
II.	Primeri za figure ali vaje VIŠJE TEŽAVNOSTI - če so <u>namerno</u> prikazani:		Ocena ni mogoča		
	Serijski menjavi galopa v skoku na vsak korak, piaf, pasaž		(ni več opcije na test. poli)	Max 5.5	Max 5.5
III a.	Namerno PRESEGANJE zahtev				
	Ne glede na kakršno koli drugo pravilno izvedbo (!)				
	Očitno več kot polna (360°) pirueta v galopu		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
III b.	Izvedba <u>namerno</u> NI V SKLADU S PRAVILI				
	Velja samo, če figure ali vaje niso bile pravilno				

	prikazane vsaj 1x (!)				
	Polna pirueta v galopu ni min. 1x iz in v galop na vsako stran		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Izvedba koraka/ pojačanega kasa: glej Mladince				
III c.	Izvedba <u>namenoma</u> + <u>očitno pod zahtevami</u>				
	Velja samo, če figura ali vaja ni bila pravilno prikazana vsaj 1x (!)				
	1/2 (180°) namesto polne (360°) piruete v galopu		Pod 5	Ustrezno	zmanjšati
	Namerno premalo menjav v seriji		Pod 5	Ustrezno	zmanjšati
Inter A/B	Namerno PRESEGANJE zahtev				
	Pirueta v piafu poleg navadnega piafa 10 korakov	Ni dovoljeno	Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Traver po diagonali v pasažu poleg navadnega pasaža 15m	Ni dovoljeno	Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Očitno več kot polna (360°) pirueta v galopu	Ni dovoljeno	Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
Grand Prix	Pirueta v piafu poleg navadnega piafa 10 korakov	dovoljeno	ocenjen kot piaf		
	Traver po diagonali v pasažu poleg navadnega pasaža 15m	dovoljeno	Ocenjen kot pasaž		

	Piruet v galopu max. 2x 360° neprekinjeno	dovoljeno	Ocenjeno kot ena figura		
	Pirueta v galopu iz/v stoj, korak poleg zahtevanih piruet.	dovoljeno	Ocenjeno kot pirueta		
	Kombinacija traver po diagonali – pirueta v galopu (max 2x)	dovoljeno			
III a.	Namerno PRESEGANJE zahtev				
	Ne glede na kakršno koli drugo pravilno izvedbo (!)				
	Očitno več kot dvojna polna (2x 360°) pirueta v galopu		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
III b.	Izvedba <u>namerno</u> NI V SKLADU S PRAVILI				
	Velja samo, če vaje/hod ni bil pravilno prikazan vsaj 1x (!)				
	Piaf je prikazan <u>le</u> kot pirueta v piafu		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Pasaž je prikazan <u>le</u> kot traver po diagonali v pasažu		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
	Cela pirueta v galopu ni min. 1x iz/v galop		Pod 5	Max 5.5	Max 5.5
III c.	Izvedba <u>namenoma</u> + <u>očitno</u> pod zahtevami				
	Velja samo, če figura ali vaja ni				

	bila pravilno prikazana vsaj 1x (!)				
	1/2 (180°) namesto polne (360°) piruete v galopu		Pod 5	Ustrezno	zmanjšati
	Namerno premalo menjav v seriji		Pod 5	Ustrezno	zmanjšati
III.	NAPAKE JAHAČA			Ocena za harmonijo	
	Jahač vpliva na občinstvo z roko			Ocena se zmanjša za 0,5-1 točke	
	Jahač vpliva na konja z roko		Pod 5 za vajo	Ocena se zmanjša za 1točko	

OCENJEVANJE STOPNJE TEŽAVNOSTI PRI PROSTEM PROGRAMU Z GLASBO

1. Prve pripombe

Stopnjo težavnosti naloge v prostem programu z glasbo ni mogoče oceniti ločeno od drugih tehničnih in umetniških ocen. Težavnost in tehnična izvedba sta tesno povezani. Pomanjkanje kvalitete pri izvedbi lika, figure ali vaje se šteje za primanjkljaj v zmogljivostih jahača in/ali konja. To je treba upoštevati kot odbitek pri točkovanju stopnje težavnosti.

Osnovne zahteve prostega programa so izpolnjene, ko jahač pokaže vse obvezne like, figure in vaje, navedene v testnih polah za vsako stopnjo. Jahač lahko poveča težavnost in zviša število točk za svoj nastop (če je izveden tehnično pravilno) tako, da:

- Ustrezno ponavlja posamezne figure ali vaje, zlasti tiste s koeficientom.
- Presega minimalne zahteve figur ali vaj, kot so število navadnih in serije menjav galopa v skoku ali korakov piafa, vendar brez pretiravanja.
- Prikaz strmejšega kota od zahtevanega v traverjih po diagonali, morda v kombinaciji s spremembami smeri
- Izvaja like, figure ali vaje stran od steze, na primer na notranjih stezi, četrtini ali srednji liniji ali na poševnih ali ukrivljenih linijah (npr. krog ali serpentina).
- Dobro izbere postavitev likov, figur ali vaj v položajih, ki otežujejo njihovo izvedbo: na primer neposredno pred ograjo jahališča, pa tudi piruete, usmerjene navzven, po možnosti proti gledalcem.
- Dobro predstavi jasno opredeljene kombinacije vaj (npr. traver po diagonali v kasu, ki mu sledi traver po diagonali v pasažu, serija menjav galopa v skoku na vsak drugi korak, ki jim takoj sledi serija na vsak korak in obratno).
- Prikaže zahtevne in težke prehode (npr. piaf ali pasaž, ki izhajata iz stoj) brez predhodnega razvoja zamaha; prehod iz koraka ali stoja neposredno v serijo menjav galopa; izraziti, a še vedno harmonični prehodi iz pojačanega hoda v zelo zbrano vajo: npr. pojačan kas v piaf ali pojačan galop v (pol) pirueto ali piaf.
- Izvaja figure, vaje ali prehode z vajetmi v eni roki, vendar brez pretiravanja.

Dobro izračunano tveganje se pokaže, če stopnja zahtevnosti ustreza potencialu in stopnji usposobljenosti jahača in konja. Zahtevna, tehnično pravilna izvedba je pomemben dokaz visoke ravni jahalnih sposobnosti in treninga konja. Po drugi strani pa lahko očitne napake pri izvedbi figur ali vaj kažejo na prevelike zahteve jahača do konja, kar pomeni slabo izračunano tveganje, zato je treba oceno za stopnjo težavnosti zmanjšati.

Če klasične dresure ni mogoče predstaviti, kot je določeno v pravilih, se je nujno treba odzvati z znižanjem ocene za stopnjo težavnosti.

2. Smernice za ocenjevanje

Ob upoštevanju začetnih pripomb in pojasnil v Smernicah za sodnike so priporočene smernice za dodeljevanje ocen za stopnjo težavnosti naslednje:

- Če so izpolnjene le minimalne zahteve za raven osnove, približno 6,0-6,5.

- Ko se stopnja težavnosti poveča glede na raven ustreznega standarda nalog, najmanj 7,0.
- Za vsako figuro ali vajo s povečano stopnjo težavnosti (izračunano tveganje) se mora ocena ustrezno povečati.

DRESURNA TEKMOVANJA ZA OTROKE

Pravila FEI za dresurne prireditve veljajo za vse mednarodne dresurne prireditve za otroke, razen če je v nadaljevanju navedeno drugače.

1. Splošno

Otroci lahko sodelujejo na tekmovanjih FEI v dresuri od začetka leta, ko dopolnijo 12 let, do konca leta, ko dopolnijo 14 let. Samo zunaj zahodne Evrope lahko tekmujejo na ponijih. Da bi to dosegli, bodo imeli sodniki različne vloge glede na to, kje ob jahališču sedijo.

Sodniki na kratki stezi bodo ocenjevali tehnični vidik naloge, izvedbo likov in vaj, potek naloge, učinkovitost jahačevih dejstev, medtem ko bodo sodniki na dolgi strani ocenjevali predvsem jahalno znanje: jahačev položaj in sedišče, učinkovitost dejstev, natančnost, splošni vtis.

2. FEI naloge za otroke.

- FEI uvodna naloga A
 - FEI uvodna naloga B
 - FEI ekipna naloga
 - FEI posamična naloga
- Razen spremembe koeficientov so naloge za otroke uvodna A, ekipna in posamična v bistvu nespremenjene glede na preteklost.
 - Težavnostna raven naloge za otroke uvodna B je nova.
 - Sodniki na dolgi stranici bodo morali izpolniti poseben ocenjevalni list:

3. Sistem ocenjevanja otroških nalog.

Sodniška mesta:

Skupina treh (3) sodnikov:

- Predsednik + dva (2) člana,
- Tehnično ocenjevanje: (1) sodnik na C,
- Ocenjevanje kvalitete: dva (2) sodnika, ki po možnosti sedita skupaj* pri E.

Skupina petih (5) sodnikov (prvenstva FEI):

- Predsednik + štiri (4) člani,
- Tehnično ocenjevanje: trije (3) sodniki, po eden na C, H in B,
- Ocenjevanje kvalitete: dva (2) sodnika, ki sedita skupaj v točki E.

* To je najprimernejši sedež. Če zaradi postavitve jahališča sodniki za ocenjevanje kvalitete ne morejo sedeti na E, lahko sedijo na B.

Sodniki na dolgi stranici bodo morali izpolniti poseben ocenjevalni list:

Ocenjevalna pola kvalitete za otroke – vključno z direktivami

Ocenjevanje posameznih nalog	Komentar	Ocena
1. Položaj in sedež jahača. Sedež: dobro uravnotežen, elastičen, v sredini sedla, v spremljanju konjevega gibanja. Pravilni položaj zgornjega dela telesa, roke, komolci, pesti, noge, pete.		
2. Učinkovitost dejstev: Vpliv dejstev na predstavitev konja glede na »Skalo treninga«. Vpliv dejstev na pravilno predstavitev gibanja /hodov. Občutljiva uporaba dejstev. Neodvisnost jahačevega sedišča.		
3. Natančnost: Priprava na izvedbo gibanja. Natančnost izvedbe likov. Izvedba likov in vaj na predpisanih točkah. Vzdrževanje pravilnega tempa.		
4. Splošni vtis. Harmonija predstavitve. Pravilnost hodov. Zmožnost najbolje predstaviti konja.		
Skupaj točke (maks 40)		
Deljeno s 4 = končna ocena kvalitete		
Ocena kvalitete v %		

FEI naloge za otroke so na voljo [tukaj](#).

Ocene.

- Tako kot pri drugih nalogah v dresuri se lahko decimalke uporabljajo samo za ocene kvalitete.
- Napaka v poteku naloge: za prvo napako se od skupnega števila točk odšteje 0,5 %; 1 % odbitek za drugo napako; izključitev za tretjo napako.
- Kazenske odstotne točke je treba odšteti pri obeh oblikah ocenjevanja (tehnični sodniki in sodniki za kvaliteto).
- Končna ocena se izračuna na naslednji način:

Tehnična ocena v %:		
Ocena kvalitete v %:		
Končna ocena v %: (tehnična ocena in ocena kvalitete deljeno z 2)		
Odbija se/ kazenske točke 1. napaka v poteku naloge: 0,5% 2. napaka v poteku naloge: 1% 3. napaka v poteku naloge: Izključitev		
KONČNA OCENA V %:		

Ocenjevanje:

Ocenjevanje tehničnega dela:

- Sodnik ali sodniki, ki ocenjujejo tehnično oceno, podajo individualno oceno.
- Na prvenstvih, kjer tehnične ocene podeljujejo trije (3) sodniki, se točke vsakega sodnika seštejejo in delijo s 3, da se določi končna povprečna tehnična ocena v %.

Ocenjevanje kvalitete:

- Dva (2) sodnika, ki sedita skupaj pri E*, morata presoditi o štirih (4) merilih in doseči štiri (4) dogovorjene ocene za sedišče, dejstva, natančnost in splošni vtis.
- Štiri (4) ocene se seštejejo in delijo s 4, da se določi končna ocena v %.
- **Končni rezultat:**

Zbor treh (3) sodnikov:

Končna ocena se določi tako, da se seštejeta tehnična ocena v % (sodnik v točki C) in ocena kvalitete v % (ocena v točki E), deljeno z 2.

Zbor petih (5) sodnikov (prvenstva FEI)

Končna ocena se določi s seštevanjem povprečne tehnične ocene v % (povprečje treh (3) sodnikov) in ocene kvalitete v % (ocena pri E), deljeno z 2.

1. Posamična razvrstitev:

Na vseh tekmovanjih zmaga jahač, ki je dosegel najvišji skupni odstotek, na drugo mesto se uvrsti jahač z naslednjim najvišjim skupnim odstotkom in tako naprej.

2. Izenačenje na CDICH.

Na prireditvah CDICH se neodločenih izidov ne loči, kombinacije so razvrščene enako.

3. neodločen izid na tekmovanjih CDIO in prvenstvih FEI.

V primeru enakega odstotka za prva tri (3) mesta je treba za izenačitev uporabiti naslednji sistem:

- Uporabi se "tehnična" ocena; par jahač/konj z višjo "tehnično" oceno bo uvrščena najvišje.

- Če je število točk še vedno enako, bo o uvrstitvi odločil najvišji skupni povprečni rezultat treh (3) tehničnih sodnikov.
- Če so pari še vedno izenačeni, se razvrstijo enako.

OCENJEVANJE "KVALITETE JAHANJA" NA OTROŠKIH TEKMOVANJIH

Namen teh smernic je sodnikom omogočiti, da razumejo štiri različna merila "ocene kvalitete jahanja", ki jih sodniki dajejo pri skupnem ocenjevanju nastopov z dolge strani:

1. Jahačev položaj in sedišče,
2. Učinkovitost dejstev,
3. Natančnost,
4. Splošni vtis,

in jim pokazati, kako ta merila uporabiti na tekmovanjih za otroke. Njihov namen ni, da bi bila merila vseobsegajoča ali da bi vsebovala absolutna pravila.

Na otroških tekmovanjih je treba oceniti jahačevo sedišče, dejstva ter natančnost in učinkovitost njegovega jahanja. Kvaliteta konja ne sme vplivati na ocene, če jahačevo sedišče in uporaba dejstev nimata negativnega učinka na konjeve hode. Le pri oceni splošnega vtisa, kjer se ocenjuje celotna slika, bi lahko kvaliteta konja imela majhen vpliv.

Sodnik ne sme oklevati in po potrebi dati zelo visoke ocene. Podobno kot pri ocenjevanju tekmovanj za sedemletne konje se lahko ocena za tehnično oceno in "ocena kvalitete jahanja" razlikujeta.

V nadaljevanju so opisana različna merila in morebitne napake ter podani predlogi za točkovanje. Zavedajte se, da se nekatera merila lahko prekrivajo ali pa je eno posledica drugega, npr. dobro definiran, tekoč prehod, jasno v točki, bo posledica obojega: pravilne uporabe dejstev in natančnosti pri jahanju.

V teh smernicah se uporaba moškega spola razlaga tako, da vključuje tudi žensko obliko.

POLOŽAJ IN SEDEŽ JAHAČA:

Številni opisi, predvsem za jahačevo sedišče, so bili povzeti iz ameriških "Smernic za ocenjevanje tekmovanj jahačevega sedišča v dresurnem jahanju" (Guidelines for Judging Dressage Seat Equitation Competitions).

Kaj ocenjevati?

Sliko jahačevega sedišča (glava, ramena, zgornji del telesa, boki in hrbet, roke in zapestja, noge in pete) in njegovo telesno govorico (dober nadzor zgornjega dela telesa, elastičen ali tog ali ohlapen ali nemirno sedišče) je treba primerjati z zahtevami za dobro, uravnoteženo sedišče. Na sodnika ne sme vplivati oblika jahačevega telesa.

Sedišče:

- Dobro uravnotežen, naravno elastično, sedi v sredini/najglobljem delu sedla, mehko absorbira gibanje konja,
- Pravilen položaj zgornjega dela telesa, pokončen in elastičen,
- Rame so uravnotežene nad boki,
- Glava je dvignjena nad rameni z dvignjeno brado,
- Uho, rama, kolk, peta v navpični liniji s tlemi.

Manjše napake:

- Jahač rahlo sedi na eni strani, rahlo pred/za vertikalo,
- Rahla togost ramen ali hrbta, zaobljen hrbet, brada,
- Znižan kolk, rahlo postrani,
- Ena rama je višja ali obrnjena proti smeri, v katero se premika konj,
- Jahač sedi kot na stolu (Stuhlsitz).

Večje napake:

- Vse naštetu je prikazano do skrajnosti,
- Jahač v sedlu »poskakuje« ali ne zmore spremljati gibanje konja

Noge:

- Postavljene pod telo, stabilno in dobro iztegnjene navzdol z ustreznim kotom kolenskega sklepa, pete so najnižja točka,
- Stegno zasukano navznoter; notranji del meč ima rahel stik s konjem.

Manjše napake:

- Noge so rahlo nemirne, preveč naprej ali nazaj,
- Dvigovanje pete za pomoč,
- Prsti na nogah obrnjeni navzven,
- Koleno občasno izgubi stik s sedlom,
- Prekratka (uporaba nog je omejena) ali predolga stremena (peta je dvignjena), izguba stremen, takoj popravljeno.

Večje napake:

- Vse naštetu je prikazano do skrajnosti,
- Koleno je potegnjeno navzgor in preko sedla ali pa je koleno preveč iztegnjeno, spodnji deli nog se krčevito oprijemajo konja,
- Ostroge v konju ali nenehno brcanje v konja,
- Izguba stremena, ki ni bilo takoj popravljeno.

Zapestja in roke:

- Mehko zapestje, pesti sta enakomerno tesno skupaj, palec kot najvišja točka, ne previsoko, miren kontakt s konjevimi usti,
- Zgornji del rok je sproščen, v navpičnem položaju, komolci so ob telesu,
- Ravna linija od komolca preko zapestja do konjevih ust,
- Roke sledijo gibanju konjeve glave in vratu ter ohranjajo elastičen kontakt.

Manjše napake:

- Roke nekoliko previsoko, prenizko, preširoko razmaknjene, rotirana zapestja, nemirne, neelastične, odprte pesti,
- Trenutna izguba kontakta,
- Komolci so preveč nazaj, ravni ali niso ob telesu.

Večje napake:

- Vse naštetu je prikazano do skrajnosti,
- Visenje, cukanje ali vlečenje za vajeti, nemirne roke,
- Velika togost ali napetost v rokah in zapestju.

Merila za ocenjevanje položaja in sedišča:

9-10:

- Zelo dobro do odlično v vseh merilih. Izjemne osnove. Jahač daje vtis, da je izjemno učinkovit in usklajen.

8-8.9:

- Brez večjih pomanjkljivosti položaja in zelo dobre osnove. Jahač ima lahko eno od zgoraj naštetih manjših pomanjkljivosti v manjši meri.

7-7.9:

- Še vedno zelo pozitivna slika. Jahač ima morda nekaj manjših pomanjkljivosti, vendar te ne ovirajo pravilnosti predstavitve in niso škodljive za konja.

6-6.9:

- Jahač ima več manjših napak v položaju, ki lahko pokvarijo splošno sliko (npr. roke nekoliko previsoko, jahač sedi rahlo v eno stran, koleno je za trenutek odmaknjeno od sedla itd.) ALI jahač na splošno sedi pravilno, razen ene osnovne napake (npr. preveč vidna uporaba ostrog, nenehno brcanje konja z nogami).

5-5.9:

- Jahač ima več večjih napak v položaju (npr. stalno sedi na zunanji strani, nenehno maha z rokami, ne more nadzorovati položaja nog itd.) in/ali jezdi konja na škodljiv način (npr. trde roke, preveč uporablja ostroge, ne more absorbirati gibanja konja, poskakuje v sedlu itd.).

< 5:

- Zelo trde roke, ki nenehno vlečejo vajeti, pretirana uporaba ostrog.

UČINKOVITOST DEJSTEV:

- Vpliv dejstev na predstavitev konja v skladu s skalo treninga.
- Vpliv dejstev na pravilno predstavitev likov, figur in vaj/hodov.
- Občutljiva uporaba dejstev.
- Neodvisnost jahačevega sedišča.

Kaj ocenjevati?

1. Sposobnost jahača, da pozitivno vpliva na svojega konja in ga pravilno predstavi glede na skalo treninga. Na otroških tekmovanjih - razen na dresurnih tekmovanjih na višjih ravneh - je poudarek predvsem na sproščenosti, kontaktu, izravnanosti in ravnotežju (začetek zbiranja).

Splošna kvaliteta konja mora biti manj pomembna.

Izjema: Slabo jahanje, zaradi katerega konj izgubi ritem, mora zmanjšati oceno.

2. Izpolnjevanje zahtevanih likov, figur in vaj z natančnimi prehodi; priprava/dokončanje likov, figur in vaj; geometrija in figure.
3. Uporaba dejstev (občutljivo ali grobo; neopazno ali zelo vidno; natančno ali slab časovni razpored dejstev).
4. Neodvisnost sedišča
5. Vtis harmoničnega sodelovanja med konjem in jahačem.

Manjše napake:

- Skala treninga ni bila vedno upoštevana, npr.
- Kratkotrajna nesproščenost konja,
- Kontakt je včasih nekoliko nemiren
- Potrebna je večja angažiranost zadnjih nog,
- Konj ni vedno povsem raven itd.
- Jahač ne more izvesti likov, figur ali vaj za oceno "še kar dobro" ali boljšo,
- Dejstva so občasno preveč vidna,
- Napačna vodilna noga, takoj popravljeno.

Večje napake:

- Konj ni predstavljen v skladu s skalo treninga, npr.
- Velike težave z ritmom/ravnatežjem zaradi nepravilnega jahanja,
- Pomanjkanje sproščenosti: ves čas napet hrbet,
- Resne težave s kontaktom: proti roki, vrat je zvlečen skupaj, pred/za vertikalno, nizek tilnik, odprta usta, jezik na stran itd.
- Pomanjkanje zamaha: zadnje noge niso angažirane, koraki niso prikazani v pravilnem tempu,
- Zelo neizravnano, uhaja z zadnjim delom,
- Ni mogoče prikazati zbranosti, ko je to potrebno,
- Hude napake pri likih, figurah in vajah, hodih, prehodih,
- Grobo jahanje z zelo vidnimi dejstvi,
- Sedišče ni neodvisno, jahač stalno visi na vajetih, oprijemlje se z nogami,
- Napačna vodilna noga, ki ni takoj popravljena.

Merila za ocenjevanje učinkovitosti dejstev:

9-10:

- Predstavitev konja je zelo dobra do odlična po skali treninga z občutljivimi, nezaznavnimi dejstvi. Brez vidnega napora jahača, vtis popolne harmonije med jahačem in konjem.
- Potencial konja je prikazan na najboljši možni način.
- Natančna izvedba vseh zahtevanih likov, figur in vaj, brez napak.

8-8-9:

- Učinkovito predstavljen v zelo dobri, pravilni obliki glede na skalo treninga, vendar ne tako prepričljivo kot zgoraj IN
- Brez večjih napak, vtis dobrega sodelovanja med jahačem in konjem.

7-7.9:

- Konj je dokaj ubogljiv in večinoma predstavljen v skladu s skalo treninga.
- nekaj manjših pomanjkljivosti ali manjših napak pri izvedbi, vendar brez osnovnih napak, ALI
- dobra predstavitev z eno večjo napako (npr. napačna vodilna noga, ki ni bila takoj popravljena).

6-6.9:

- Konj je poslušen, vendar ima nekaj pomanjkljivosti glede na skalo treninga.
- več manjših pomanjkljivosti ali prepoznavnih napak v izvedbi, vendar brez osnovnih napak, ALI
- dokaj dobra predstavitev z eno večjo napako (glej zgoraj) ALI
- izrazita in neprimerna uporaba ostrog vseskozi.

5-5.9:

- Konj ni predstavljen v skladu s skalo treninga.
- Nekaj resnih napak ali upora, pri čemer jahač ne najde načina, kako rešiti težavo.
- Premočna uporaba ostrog.

< 5:

- Konj ni na dejstvih
- Jahanje z zelo negativnim vplivom na konja in njegovo zmogljivost.
- Pretirana uporaba ostrog.

NATANČNOST:

- Priprava likov, figur in vaj,
- Natančnost izvedbe figur,
- Izvedba likov, figur in vaj na predpisanih črkah,
- Vzdrževanje pravilnega tempa.

Kaj ocenjujemo?

1. Način, kako jahač pripravi like, figure in vaje (npr. pleča naprej v primerjavi z zadnji del izpada, zbranost, itd.).
2. Ali so liki, figure in vaje natančno izvedene (npr. velikost 1/2 kroga, pravilno odjahani vogali, serpentine itd.).
3. Ali so liki, figure in vaje prikazane v črkah na predpisanih linijah.
4. Ali jahač pokaže/obdrži zahtevani tempo (npr. delovni kas/galop proti zbranemu kasu/galopu).

Manjše napake:

- Nenatančen začetek/konec lika, figure ali vaje (npr. konj ni izravnal pred vogalom po pleči bočno),
- Liki, figure in vaje/prehodi so prikazani nekoliko pred/za predpisano črko, ne povsem na zahtevani liniji,
- Rahlo odsekani vogali, serpentine, ki gredo pregloboko v vogale,
- Konj je prikazan z rahlo zunanjo previtostjo; rahlo neizravnal pred vogali,
- Tempo ni vedno ohranjen ali ni vedno pravilno prikazan (npr. delovni kas namesto zbranega kasa),
- Liki niso pravilno izvedeni (npr. 1/2 kroga ali prevelik/premajhen mali krog),
- Izguba hoda, napačen galop, menja galopa, takoj popravi.

Večje napake:

- Vse naštetje je prikazano do skrajnosti,
- Veliko resnih napak pri izvedbi likov, figur ali vaj, hodov, prehodov; velik upor,
- Izguba hoda, napačen galop, menjava galopa, ki se ne popravi takoj.

Merila za ocenjevanje natančnosti:

9-10:

- Vsi liki, figure in vaje, prehodi, vogali in linije so izvedeni z zelo dobro do odlično natančnostjo (npr. velikost malih krogov, izravnano diagonalnih linij do predpisanih črk, število korakov pri navadnih menjavah galopa...), IN
- Vsi liki, figure, vaje in prehodi so zelo dobro pripravljene in izvedene, IN
- Vzdrževanje pravilnega tempa ves čas (npr. razlika med delovnim in zbranim kasom), IN
- Brez napake pri izvedbi testa.

8-8.9:

- Vsi liki, figure, vaje in prehodi se izvajajo na predpisanih črkah, IN
- dobro poznavanje jahanja vogalov in pravih linij, IN
- dobro pripravljene in izvedene liki, figure, vaje in prehodi, IN
- Vzdrževanje pravih tempa IN
- Brez večjih napak, morda nekaj manjših napak pri izvedbi naloge.

7-7.9:

- Večina likov, figur in vaj se izvaja bolj ali manj po predpisanih črkah,
- Večinoma pravilno razumevanje jahanja vogalov in linij,
- Večina likov, figur, vaj in prehodov je bolj ali manj dobro pripravljenih in dodelanih,
- Vzdrževanje pravih tempa,
- Nekaj manjših tehničnih težav pri izvedbi, ALI na splošno zelo natančno jahanje, vendar z eno večjo napako pri izvedbi, ki je bila takoj popravljena.

6-6.9:

- Nekaj osnovnih tehničnih težav, ki onemogočajo, da bi konja predstavili na več kot le zadovoljiv način glede natančnosti.

5-5.9:

- Nekaj težav pri tehničnem jahanju, ki onemogočajo prikaz natančno odjahane, harmonične naloge.

< 5:

- Veliko večjih napak na škodljiv način (npr. konj izgubi hod, ni zaporedja korakov pri navadnih menjavah galopa, zastal z obema nogama v obratu na zadnjem trupu, ne stoji med pozdravom ...) in/ali napetost ali upor konja zelo negativno vplivajo na nastop.

SPLOŠNI VTIS:

- Harmonija predstavitve,
- Pravilnost hodov,
- Sposobnost primerne predstavitve konja.

Kaj ocenjujemo?

1. Lahkotnost in enostavnost predstavitve brez napetosti ali resnih osnovnih ali tehničnih napak ter harmonično partnerstvo med jahačem in konjem.

2. Ta ocena vsebuje tudi pravilnost hodov. Če ima jahač škodljiv vpliv na hode, zaradi česar ima konj npr. pas, zelo neuravnotežen kas ali nejasen ritem v galopu, predstavitev ne more dobiti visoke ocene za splošni vtis, medtem ko lahko zelo dober, prožen konj pozitivno vpliva na to oceno.

3. Gledamo, ali je jahač sposoben dobro predstaviti konja, saj to zahteva že visoko stopnjo jahalnih spretnosti.

Manjše napake:

- Manjše pomanjkljivosti pri katerem koli od zgoraj navedenih meril: sedišče, učinkovitost dejstev in natančnost,
- Manjše tehnične napake, trenutki napetosti,
- Korak ni vedno v jasnem štiritaktnem ritmu, kas ni vedno popolnoma uravnotežen, galop je rahlo neuravnotežen ali nejasen ritem,
- Jahač še ni sposoben predstaviti vseh prednosti svojega konja.

Večje napake:

- Precejšnje težave pri katerem koli od zgoraj navedenih meril: sedišče, učinkovitost dejstev in natančnosti,
- Veliko tehničnih napak, precejšnja napetost,
- Korak je pas, kas ni pravilen na obeh straneh, galop je preveč neuravnotežen ali nejasen, zelo težko obvladljiv,
- Jahač negativno vpliva na hode in gibanje konja.

Merila za ocenjevanje splošnega vtisa:

9-10:

- Zelo dobro do odlično pri vseh zgoraj navedenih merilih, zelo dobro do odlično razumevanje sodelovanja med jahačem in konjem, brezhibna predstavitev, jahač konja predstavi po njegovih najboljših zmogljivosti.

8-8.9:

- Izpolnjevanje vseh zahtevanih meril na zelo dober/dober način, zelo dobro/dobro partnerstvo med jahačem in konjem, zelo pravilna predstavitev, konja se jaha skoraj po njegovih najboljših zmogljivosti.

7-7.9:

- Dobro sodelovanje med jahačem in konjem, manjše tehnične težave.

6-6.9:

- Nekaj osnovnih težav in tehničnih napak; jahač ni sposoben predstaviti svojega konja za več kot le na zadovoljiv način.

5-5.9:

- Več težav pri vseh zgoraj navedenih merilih. Veliko osnovnih in tehničnih napak in/ali nekaj upora konja. Predstavitev ni dovolj harmonična.

< 5:

- Veliko težav pri vseh zgoraj navedenih merilih. Veliko pomembnih napak in/ali upora.
- Jahač negativno vpliva na izvedbo. Predstavitve ni harmonična skozi celo nalogo.

TEKMOVANJA ZA 5, 6 IN 7-LETNE KONJE

Pravila FEI za dresurne prireditve veljajo za vse mednarodne dresurne prireditve za mlade konje.

Osnovna zamisel tekmovanj za mlade konje je predstaviti 5, 6 in 7-letne konje na dresurnih tekmovanjih, jim pomagati pridobiti izkušnje v dresurni areni in jim dati priložnost, da tekmujejo drug proti drugemu na isti težavnostni stopnji nalog.

Glavna skrb je ocenjevanje pravilnega treninga mladih dresurnih konj, spodbujanje razvoja nacionalnih pasem in zanimanja za mednarodna tekmovanja, ki vključujejo mlade konje.

Dresurne naloge:

5-letniki: FEI Uvodna naloga za 5. letne konje L7_22
FEI Finalna naloga za 5. letne konje L8_22

6-letniki: FEI Uvodna naloga za 6. letne konje M8_22
FEI Finalna naloga za 6. letne konje M9_22

7-letniki: FEI Uvodna naloga za 7. letne konje S4_22
FEI Finalna naloga za 7. letne konje S5_22

4-letniki: FEI naloga za 4. letne konje, ki se uporablja samo na nacionalnih tekmovanjih (A17_22).

Obleka:

Glej pravila dresure.

Zaščitna pokrivala je treba nositi ves čas.

Oprema konja:

V nalogah za 5- in 6-letne konje je treba jahati z navadno brzdo. Naloga za sedemletne konje se lahko jaha z navadno brzdo ali dvojno uzdo. Brzde in nosniki so v skladu s Pravilnikom o dresuri. Bandaže in biči med nalogo niso dovoljeni.

1. Smernice ocenjevanja tekmovanj mladih konj

Pri ocenjevanju tekmovanj mladih konj so najpomembnejši trije vidiki:

- Hodi,
- Stopnja šolanja
- Splošni vtis in perspektiva, vključno s telesno zgradbo, temperamentom in naravno nadarjenost, da postane vrhunski dresurni konj.

Ocenjujejo se osnovni hodi, vodljivost, jahljivost, pravilnost treninga in vidik konja kot dresurnega konja.

Sodniki se morajo vprašati:

- ali zmogljivost konja ustreza splošni predstavi o dresurnem konju ali ne,
- ali je konj na pravilni poti treninga,
- ali je konj sposoben izvajati dresuro na visokem nivoju.

Hodi

Hode je treba ocenjevati brezkompromisno, saj so ključnega pomena za kvaliteto dresurnega konja. Biti morajo popolnoma pravilni in brez napetosti. Zamah hodov je treba razviti iz zadnjega dela telesa z gibljivim hrbtom in aktivnimi zadnjimi nogami. Koraki morajo biti elastični, konj pa mora pokazati naravno zmožnost, da se lahko nosi sam in svobodo pleč.

Kvaliteta hodov se ocenjuje na podlagi splošnega vtisa, pravilnosti in prožnosti korakov ter sposobnosti ohranjanja enakega ritma in naravnega ravnovesja tudi v prehodu v samem hodu ali iz hoda v hod.

Stopnja šolanja

Enako pomemben kot hodi je tudi pravilen trening glede na starost konja. Sodniki morajo oceniti, ali šolanje konja ustreza načelom skale treninga. Poseben poudarek je treba nameniti mehkeemu in enakomernemu kontaktu z usti, ki nežno žvečijo in elastičnim tilnikom. Tilnik mora biti najvišja točka, vrat pa ne sme biti omejen. Bočna previtost mora biti enako razvita na obeh straneh. Konj mora biti sproščen in poslušen.

Ugotavlja se ali se konj lahko nosi sam, kar pa je odvisno od starosti konja. Na tekmovanjih za petletne konje se pričakuje le začetek zbranosti, "pripravljenost za zbiranje". Za 6-letne konje je potrebno jasnejše opredeljeno zbranost, "sposobnost zbiranja". Pri 7-letnih konjih je treba pokazati zbranost, značilno za to nivo, sposobnost prenašanja teže in lahkotnost prednjega dela. Sedemletni konj mora delovati preko hrbta in se nositi sam s stabilnim kontaktom, ki kaže dobro ravnotežje in pravilno previtost.

Najpomembnejši merili za stranhode in menjave galopa v skoku v nalogah za mlade konje, sta tekoče in pravilno izvajanje le teh (glej manjše napake).

Pri ocenjevanju nalog za 5, 6 in 7-letne konje morajo sodniki razlikovati med manjšimi napakami, ki ne vplivajo bistveno na oceno, in bistvenimi napakami, ki na splošno pomenijo nižjo oceno.

Manjše napake

Manjše napake je treba oceniti prizanesljivo, če konj načeloma kaže pravilno šolanje z dobro razvitimi hodi.

Konje, ki na začetku naloge kažejo napetost in nekaj izgube koncentracije ali so morda celo nekoliko prestrašeni, je treba ocenjevati bolj prizanesljivo kot na drugih mednarodnih tekmovanjih v dresuri.

Manjše napake pri 5-letnih konjih

- Trenutki napetosti na začetku naloge z rahlo izgubo koncentracije, ki pa se med nalogo izboljšuje,
- Stoj, ki ni popolnoma pozoren ali izravnana,
- Prehodi niso ravno v črkah,
- Manjša in občasna neizravnana,
- Krene v galop na napačno nogo, vendar takoj popravi,
- Kratka izguba hoda, npr. padec v kas med galopom in takoj popravi,
- Navadna menjava galopa z 2-6 koraki, namesto 3-5 koraki.

Manjše napake pri 6-letnih konjih

- Začetek/konec stranhoda, ki ni točno na zahtevani črki in za kratek trenutek rahlo izgubi previtost,
- Izguba previtosti na koncu stranhoda,
- Menjava galopa v skoku ni točno na zahtevani črki, rahlo niha, ni popolnoma uravnotežen.

Manjše napake pri 7-letnih konjih

- Rahlo niha, ni povsem v ravnotežju v seriji menjav, pri posamezni menjavi mora biti raven,
- Trenutna izguba ravnotežja pri piruetah v galopu.

Bistvene napake:

Bistvene napake bodo na splošno vodile k nižjim ocenam. Primeri takih napak so: očitno neenakomeren ritem, napetost, pomanjkanje kontakta, premalo prožen hrbet, resna neizravnana in nezadostno angažiranje zadnjih nog.

Bistvene napake pri 5-letnih konjih

- Neenakomeren ritem v kasu,
- Pomanjkanje/izguba ritma v galopu, vključno s kontra galopom,
- Neenakomeren ali pas v koraku, vključno z obratom na zadnjem trupu,
- Jasen upor ali izguba diagonalnih korakov pri odstopanju,
- Navadne menjave galopa brez korakov med menjavo,
- Vseskozi napet,
- Ponavljajoče se težave s kontaktom, upogibanjem glave/težave z usti,
- Nezadostna sproščenost hrbta,
- Očitna neizravnana,
- Okorne zadnje noge, pomanjkanje energije in angažiranosti.

Bistvene napake pri 6-letnih konjih

- Neenakomeren ritem v kasu,
- Pomanjkanje/izguba ritma v galopu, vključno s kontra galopom, neenakomeren ali pas korak, vključno s piruetami v koraku, pomanjkanje jasne previtosti v stranhodih,
- Večinoma nepravilne menjave galopa v skoku,
- Vseskozi napet,
- Ponavljajoče se težave s kontaktom, upogibanjem glave/težave z usti,
- Nezadostna sproščenost hrbta,
- Očitna neizravnost,
- Okorne zadnje noge, pomanjkanje energije in angažiranosti.

Bistvene napake pri 7-letnih konjih

- Neenakomeren ritem v kasu,
- Pomanjkanje/izguba ritma v galopu, vključno z enako, jasno tendenco pri piruetah v galopu, neenakomeren ali pas korak,
- Pomanjkanje jasne previtosti v stranhodih,
- Nepravilne menjave galopa v skoku,
- Vseskozi napet,
- Ponavljajoče se težave s kontaktom, upogibanjem glave in težave z odprtimi usti,
- Nezadostna sproščenost hrbta,
- Očitna neizravnost,
- Okorne zadnje noge, pomanjkanje energije in angažiranosti.
- Ponavljajoči se upor (nezmožnost) pri zbranem delu.

Slošni vtis/Perspektiva.

Poleg hodov in stopnje šolanja, se morajo sodniki odločiti, ali ima konj dovolj naravnega talenta za razvoj v vrhunškega dresurnega konja ali ne.

Splošni vtis/perspektiva temelji na:

- Kvaliteta hodov (vključno s stopnjo lahkotnosti, s katero je konj sposoben izvajati like in vaje),
- Stopnja šolanja po merilih skale treninga,
- Potencial in primernost za dresurnega konja, vključno s temperamentom (pozornostjo, pripravljenostjo na delo, naravno željo po gibanju naprej, mentalno sproščenostjo), konstitucijo, izrazom (videzom, karizmo, prisotnostjo, naravnim šarmom).

Konj, ki ima potencial, da postane dresurni konj na visokem nivoju, ima vedno prednost pred konjem, ki le ubogljivo opravi nalogo, vendar ne pokaže nobenega nadaljnjega dosega.

Jahač

Pri ocenjevanju tekmovanj mladih konj sta jahačevo sedišče in delovanje njegovih dejstev manjšega pomena.

2. Sistem ocenjevanja na tekmovanjih mladih konj

Splošno

Tekmovanja mladih konj za 5- in 6-letne konje ocenjuje sodniški zbor, ki jo sestavljajo najmanj trije sodniki FEI (eden od njih mora biti tujec). Sodniki so postavljeni na C, delajo kot ekipa in dajejo skupne ocene.

Uporabiti je treba ocenjevalne liste s smernicami. Sodniki dajo pet (5) ocen: za kas, korak in galop, sproščenost, vključno s stopnjo šolanja, in perspektivo. Desetinke so dovoljene. Ocene se seštejejo in pomnožijo z 2, kar pomeni skupno oceno. Vse napake je treba odšteti v skladu s pravili FEI.

Tekmovanja mladih konj za sedemletne konje lahko sodi sodniški zbor, sestavljen iz treh ali petih sodnikov FEI. Pri tričlanskem sodniškem zboru, predsednik sedi na C in ocenjuje samo tehnično izvedbo testa. Drugi in tretji sodnik sedita na E ali B in ocenjujeta samo kvaliteto konja. Pri petčlanskem sodniškem zboru, predsednik in drugi sodnik sedita na C, tretji član sodniškega zbora pa na mestu E in ocenjuje samo kvaliteto konja z uporabo skupne metode točkovanja, ki je povezana s slušalkami. Druga dva člana sodniškega zbora posamično ocenjujeta samo tehnično izvedbo naloge, pri čemer eden sedi v H, drugi pa v B, vendar nista povezana niti med seboj niti s sodnikoma v C in E (možna sta tudi C/B in M/E). Kvaliteta konja in tehnična izvedba testa se pri končnem rezultatu ovrednotita vsak s 50 %. Vse napake je treba odšteti v skladu s pravili FEI.

Posamezne ocene je treba pojasniti s podrobnimi komentarji na testnih polah. Komentarji po vsakem nastopu niso obvezni, vendar so priporočljivi, da bi bilo tekmovanje privlačnejše za javnost.

FEI Prvenstva

Prvenstvo za 5- in 6-letne konje ocenjuje sodniški zbor, ki ga sestavljajo štiri sodniki FEI, ki jih imenuje FEI. Predsednik sodniškega zbora in komentator sta posedena na C, tretji in četrti sodnik pa na sredini dolge stranice na E. Vsi sodniki delajo kot ekipa in skupaj dajejo ocene. Zagotoviti je treba možnost, da sodniki med seboj komunicirajo (slušalke).

Prvenstvo za sedemletne konje ocenjuje sodniški zbor, ki ga sestavlja pet sodnikov FEI, ki jih imenuje FEI. Predsednik in komentator sta posedena na C, tretji član sodniškega zbora pa na E, kjer ocenjuje samo kvaliteta konja z uporabo skupne metode točkovanja, povezane s slušalkami. Druga dva člana sodniškega zbora posamično ocenjujeta samo tehnično izvedbo naloge, pri čemer eden sedi v H, drugi pa v B, vendar nista povezana niti med seboj niti s sodnikoma v C in E (možni sta tudi C/B in M/E). Kvaliteta konja in tehnična izvedba testa se pri končnem rezultatu ovrednotita s po 50 %.

Eden od članov sodniškega zbora bo imel vlogo komentatorja za javnost. Na drugem kvalifikacijskem tekmovanju in na finalnem tekmovanju je obvezno, da se po vsaki nalogi podajo komentarji o jahanju, kvaliteti treh osnovnih hodov, jahljivosti in stopnji šolanja ter o perspektivi konja in splošnem vtisu celotnega nastopa. Tovrstne ustne informacije morajo biti podane v angleščini in, če je mogoče, dodatno v jeziku države, v kateri poteka tekmovanje.

Dodatne informacije so na voljo tudi v Pravilih FEI WBFSH Dressage World Breeding Championship for Young Horses, ki so na voljo na spletni strani FEI na strani Dressage Rules.

CDIYH

Seznam sodnikov, ki so usposobljeni za sojenje na CDIYH, vodi oddelek FEI za dresuro.

Urnik:

V časovnem razporedu tekmovanj za mlade konje je treba predvideti 1-2 dodatni minuti med posameznimi tekmovalci, da se konj navadi na okolico. Ta čas je potreben tudi za komentar sodnikov in ocene, ki se razglasijo takoj po koncu vsake posamezne naloge.

Uvrstitev:

1. Na vseh tekmovanjih je zmagovalec tisti jahač, ki je dosegel najvišji skupni odstotek točk, drugouvrščeni jahač je tisti, ki je dosegel naslednji najvišji skupni odstotek točk, in tako naprej.
2. Izenačenje: V primeru enakega odstotka za prva tri (3) mesta je treba uporabiti naslednji sistem: sešteti ocene za "poslušnost" in "perspektivo" ter deliti z dve; par jahač/konj z višjo povprečno oceno bo uvrščena najvišje. Če je rezultat še vedno neodločen, odloča ocena "poslušnost". Če je število točk še vedno enako, se kombinaciji uvrstita enako.